ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 10.12.2025 г.
COM(2025) 1007 final

2025/0400 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на директиви (ЕС) 2018/2001, (ЕС) 2019/944, (ЕС) 2024/1788 относно ускоряването на процедурите за издаване на разрешения

{SEC(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2001 final}

(текст от значение за ЕИП)

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Предложението има за цел да ускори издаването на разрешения за проекти за енергийна инфраструктура, включително преносни и разпределителни мрежи, съхранение и зарядни станции, както и за проекти за енергия от възобновяеми източници с цел да се улесни бързото им внедряване. То е от основно значение за напредъка на Съюза в енергийния преход към по-устойчива и декарбонизирана енергийна система. Предложението е част от Пакета за европейските електроенергийни мрежи, обявен в началото на 2025 г. като част от Компаса за конкурентоспособността на Съюза[1] и Пакта за чиста промишленост[2]. В Плана за действие за енергия на достъпни цени от февруари 2025 г.[3] също се посочва, че Пакетът за европейските електроенергийни мрежи ще включва законодателни предложения за ускоряване на издаването на разрешения за енергийни мрежи, съхранение и енергия от възобновяеми източници. Предложението отговаря също на искането на Европейския съвет от 23 октомври 2025 г. да се изследват нови предложения за рационализиране и ускоряване на процедурите за планиране и издаване на разрешения в държавите членки[4].

Заинтересованите страни посочват бавната и сложна процедура за издаване на разрешения, включително за свързване към електроенергийната мрежа, като един от основните фактори, водещи до забавяне на развитието на енергийни проекти. Изграждането на електропреносните мрежи продължава около 10 години, като повече от половината от това време отнема процесът на получаване на разрешения. 78 % от респондентите в обществената консултация посочиха издаването на разрешения като основна пречка пред развитието на енергийната инфраструктура на Съюза в съответствие с нуждите на енергийния преход. По подобен начин издаването на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници все още може да отнеме до девет години, в зависимост от държавата членка и използваната технология. За инсталациите за съхранение може да са необходими от една до седем години, в зависимост от технологията. В някои държави членки процедурите по издаване на разрешения за строителство или преустройство на зарядни станции по магистралите и в депата може да отнемат до две години. Бавното издаване на разрешения се дължи, наред с други неща, на несъгласуваните административни системи между множество органи, недостатъчния брой на персонала в органите, продължителността на екологичните оценки, липсата на обществено одобрение, ограничената цифровизация и

---

[1] Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, „Компас за конкурентоспособността на ЕС“ (COM(2025) 30 final от 29.1.2025 г.).

[2] Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, „Пактът за чиста промишленост: Съвместна пътна карта за конкурентоспособност и декарбонизация“ (COM(2025) 85 final от 26.2.2025 г.).

[3] Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, „План за действие за енергия на достъпни цени Отключване на истинската стойност на нашия енергиен съюз за осигуряване на финансово достъпна, ефективно произвеждана и чиста енергия за всички европейци“ (COM(2025) 79 final).

[4] Заключения на Европейския съвет, 23 октомври 2025 г.

ограниченото наличие на данни, както и на административните и съдебните предизвикателства. Бавните процедури за издаване на разрешения също могат да окажат негативно въздействие върху иновациите в сектора и да представляват пречка за постигането на индикативната цел, заложена в Директивата за енергията от възобновяеми източници, а именно поне 5 % от новоинсталирания капацитет за енергия от възобновяеми източници да бъде от иновативни технологии за енергия от възобновяеми източници. Ускоряването на процедурите по издаване на разрешения, включително за хибридизация на проекти за енергия от възобновяеми източници и за обновяване и модернизиране на енергийната инфраструктура, следва да допринесе за насърчаването на иновативни решения.

През последните години на равнището на Съюза бяха въведени някои нови мерки за ускоряване на издаването на разрешения за проекти в областта на енергията от възобновяеми източници и, до известна степен, за инфраструктурните проекти. През 2022 г. беше приет регламент на Съвета като спешна мярка за ускоряване на издаването на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и свързана с тях инфраструктура[5], който беше частично удължен през декември 2023 г.[6] до 30 юни 2025 г. С този регламент се установява презумпция, че развитието на енергията от възобновяеми източници е от по-висш обществен интерес, въвеждат се срокове за процедурата по издаване на разрешения за определени технологии за енергия от възобновяеми източници и се дава възможност на държавите членки да освобождават проекти за енергия от възобновяеми източници, както и проекти за съхранение на енергия и проекти за електроенергийни мрежи, които са необходими за интегрирането на енергията от възобновяеми източници в електроенергийната система, от някои екологични изисквания при определени условия. Освен това през 2023 г. с преразгледаната Директива за енергията от възобновяеми източници („ДЕВИ“)[7] беше въведена нова цялостна рамка за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници, с по-кратки срокове и опростени правила. Той включваше също така задължения за картографиране и задължението за определяне на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, в които се очаква, че ще има слабо въздействие върху околната среда, което дава възможност за опростена процедура за издаване на разрешения за проекти в такива зони. Преразгледаната ДЕВИ включва и незадължителни мерки за въвеждане на зони за ускоряване на инфраструктурни проекти, когато тези проекти са освободени от оценка на въздействието върху околната среда при определени условия.

Въвеждането на тези мерки доведе до някои положителни резултати на място. Например Германия е приложила в голяма степен мерките от регламента на Съвета, по-специално доброволните, което е довело до значително ускоряване на издаването на

---

5 Регламент (ЕС) 2022/2577 на Съвета от 22 декември 2022 г. за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници, ОВ L 335, 29.12.2022 г., стр. 36.

6 Регламент (ЕС) 2024/223 на Съвета от 22 декември 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2022/2577 за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници.

7 Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета.

разрешения. През 2024 г. Германия одобри допълнителен капацитет от около 14—15 GW за наземни вятърни паркове[77], което представлява увеличение с 85 % в сравнение с предходната година и почти се равнява на общия нов инсталиран капацитет на вятърна енергия в Европа през същата година. По подобен начин положителни въздействия се наблюдават от прилагането на мерките в преразгледаната ДЕВИ. Проучване за наблюдение на изпълнението на препоръката и насоките на Комисията за ускоряване на процедурите за издаване на разрешения за проекти за възобновяема енергия и свързаната с тях инфраструктура[8] показва, че държавите членки са приели общо 1198 мерки за изпълнение на препоръката, като 901 от тях са мерки с умерено или силна степен на съответствие с препоръката, което представлява 75 % от общия брой на отчетените мерки.

Независимо от мерките, въведени с регламента на Съвета и преразгледаната ДЕВИ, продължават да съществуват затруднения при издаването на разрешителни в държавите членки, а напредъкът по отношение на ускореното внедряване на проектите не винаги се усеща на практика, както бе потвърдено и по време на диалога за изпълнението относно издаването на разрешения, проведен от комисаря за енергията и жилищата на 11 юни 2025 г.[9]

За това допринасят няколко фактора. Първо, преразгледаната ДЕВИ не реши напълно всички проблеми, които забавят издаването на разрешения и интегрирането на енергията от възобновяеми източници, като например бавното издаване на разрешения за мрежи, за съхранение или за зарядни станции, ограничената цифровизация на процедурите или ограниченото обществено одобрение. Второ, преразгледаната ДЕВИ включва само някои от мерките на регламента на Съвета, но в нея липсват няколко важни мерки от него, чийто срок на прилагане вече е изтекъл, като например тези за разширяване на приоритета на проектите за енергия от възобновяеми източници отвъд екологичните аспекти и за опростяване на спазването на определени екологични правила. Трето, макар че сроковете за транспониране на съответните разпоредби на ДЕВИ относно разрешенията изтичаха през юли 2024 г. и май 2025 г., наличната информация показва различни резултати между държавите членки по отношение на прилагането и недостатъци в прилагането на правилата. Пълното прилагане на съществуващата рамка все още е в ход, но обратната информация, получена от заинтересованите страни, показва, че дори в държавите членки, в които съществуващата рамка е транспонирана и се прилага, съществуват затруднения, които възпрепятстват бързото издаване на разрешения и реализирането на проекти за енергия от възобновяеми източници. Следователно дългите процедури по издаване на разрешения, които забавят изпълнението на проектите, може да се дължат не само на липсата на пълно и правилно прилагане на съществуващата рамка в държавите членки, но и на въпроси, които не са напълно решени в настоящата правна рамка на Съюза: прекалено дълги екологични оценки, липса на обществено одобрение, ограничена цифровизация на процедурите, недостатъчни ресурси в националните органи за издаване на разрешения, липса на механизми за координация между различните органи,

8 https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/834f011b-e464-11ef-be2a-01aa75ed71a1

9 Диалог за изпълнението относно издаването на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и свързаната с тях инфраструктура с комисаря Йоргенсен — Европейска комисия, https://energy.ec.europa.eu/events/implementation-dialogue-permitting-renewable-energy-projects-and-related-infrastructure-commissioner-2025-06-11_en.

участващи в процедурата по издаване на разрешения, липса на правила за всички видове съхранение и зарядни станции.

По отношение на енергийната инфраструктура понастоящем не съществува обща система за издаване на разрешения на равнището на Съюза. Регламентът за трансевропейската енергийна мрежа (TEN-E) въвежда правила за издаване на разрешения за инфраструктурни проекти, включени в списъка на Съюза на проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес, но не обхваща други инфраструктурни активи. С пакета за водорода и декарбонизирания газ[10] се въведоха общи изисквания за издаване на разрешения за активи, свързани с водород и видове газ, включително процедури за издаване на разрешения, в Директивата за пазара на газ[11]. За електроенергийните мрежи обаче няма налична европейска рамка. Необходимостта от увеличаване на темповете на внедряване на енергийна инфраструктура с цел ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници, повишаване на сигурността и издръжливостта на електроенергийната мрежа на Съюза и намаляване на енергийните разходи беше призната в Плана за действие за енергия на достъпни цени и в доклада на Драги. Липсата на единна европейска рамка представлява липсваща стъпка в отговор на тази необходимост. Ето защо с настоящото предложение се актуализира режимът на издаване на разрешения, предвиден в Директивата за електроенергийния пазар, с цел да се установят изисквания за преносната и разпределителната инфраструктура, които понастоящем не са уредени. С промените в Директивата за електроенергийния пазар бяха въведени допълнителни изисквания, които трябва да бъдат отразени в Директивата за газовия пазар, а именно по отношение на капацитета на издаващите разрешения органи, крайните срокове за подаване на искания за допълнителна информация, мълчаливото одобрение на административни решения и изискванията за цифровизация.

Сред причините за продължителните процедури по издаване на разрешения, които продължават да съществуват, екологичните оценки се посочват многократно като стъпка, при която най-често се наблюдават забавяния. Като цяло, средната продължителност на оценката на въздействието върху околната среда (ОВОС) за проектите по принцип (не само за тези за енергия от възобновяеми източници) се оценява на около 20,6 месеца[12], което затруднява спазването на сроковете за издаване на разрешения, определени в преразгледаната ДЕВИ. В обществената консултация относно Пакета за европейските електроенергийни мрежи[13] мнозинството от участниците подкрепиха опростяването и рационализирането на екологичните оценки. Преразгледаната ДЕВИ въведе целенасочени мерки за облекчаване на определени екологични задължения, но настоящото състояние на внедряването на проекти за енергия от възобновяеми източници и средната продължителност на екологичните оценки налагат допълнителна намеса в това отношение.

---

10 Европейска комисия, Енергетика, *(Пакет за водорода и декарбонизирания газ)*, https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/hydrogen-and-decarbonised-gas-market_en.

11 Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. относно общите правила за вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на Директива (ЕС) 2023/1791 и за отмяна на Директива 2009/73/ЕО, ОВ L, 2024/1788.

12 Събиране на информация и данни за прилагането на преразгледаната Директива за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) (2011/92/ЕС), изменена с 2014/52/ЕС, окончателен доклад на Milieu, COWI и Eunomia за Европейската комисия, март 2024 г., стр. 25.

13 https://energy.ec.europa.eu/news/commission-collects-views-preparation-european-grids-package-2025-05-13_en

Ниската степен на прилагане от страна на националните органи на сроковете за издаване на разрешения в държавите членки подкопава целта на преразгледаната ДЕВИ за ограничаване на продължителността на процедурите за издаване на разрешения. Несигурностите и липсата на ясни правила в случай на конфликти между проекти за енергия от възобновяеми източници и други интереси водят до дълги срокове за издаване на разрешения и съдебни спорове. Процедурите за издаване на разрешения за много малки проекти водят до ненужна бюрокрация, която забавя тяхното внедряване, а свързването им към електроенергийната мрежа все още се сблъсква с неоправдани забавяния. Неефективните и безрезултатни процеси на обществено участие, водещи до противопоставяне под формата на административни и съдебни спорове, все още допринасят за бавното изпълнение. Ограничените ресурси на националните органи за издаване на разрешения редовно се посочват като един от основните фактори, допринасящи за забавяния в процедурите по издаване на разрешения. Освен това процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници често включват няколко разрешения, издавани от различни органи (едновременно или последователно), а липсата на механизми за координация е сериозно препятствие, което забавя процедурите. Цифровите ресурси за обработка на заявленията са недоразвити и недостатъчно използвани от органите, а липсата на интеграция между различните цифрови инструменти за издаване на разрешения, използвани от множество органи за издаване на разрешения, води до объркване и неефективност, което затруднява спазването на законоустановените срокове. Недостатъчният достъп до подходящи данни за околната среда и геологията може да бъде пречка за организаторите на проекти при подготовката на заявления за екологични разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници, както и за проекти за енергийни мрежи и инфраструктура за съхранение. Освен това правилата за издаване на разрешения за съхранение на електроенергия съгласно преразгледаната ДЕВИ имат тесен обхват и обхващат само съвместно разположените съоръжения за съхранение на енергия, а не съхранението като цяло или хибридизацията на проекти, въпреки тяхната все по-важна роля за гъвкавостта на системата. По подобен начин липсата на яснота относно издаването на разрешения за зарядни станции за електрически превозни средства създава ненужни усложнения и забавяния. Целта на предложението е да се преодолеят установените пречки в процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и енергийна инфраструктура, като електроенергийни и газови мрежи, съоръжения за съхранение и зарядни станции, които са от жизненоважно значение за интегрирането на енергията от възобновяеми източници в енергийната система посредством:

1. Намаляване на сроковете и избягване на ненужни забавяния в процеса на издаване на разрешения;
2. Включване на разпоредби от Регламент (ЕС) 2022/2577 на Съвета с целеви изменения;
3. Въвеждане на допълнителна целенасочена гъвкавост при прилагането на екологичните правила
4. Въвеждане на режим за издаване на разрешения за електроенергийни мрежи на равнището на Съюза, който се основава на подхода за издаване на разрешения за газови и водородни активи в Директивата за пазара на газ и който е съгласуван с рамката на Директивата за енергията от възобновяеми източници и Регламента за TEN-E.

5. Осигуряване на съгласуваност на цялостния режим на издаване на разрешения на равнище ЕС чрез изменение на режима на издаване на разрешения, приложим за водородните активи, с цел привеждането му в съответствие с режима на издаване на разрешения, приложим за електроенергийната инфраструктура.

Настоящото предложение включва ограничени и целенасочени изменения на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно насърчаването на използването на енергия от възобновяеми източници, които са строго необходими за постигането на целите на предложението. Допълнителни възможни изменения на Директива (ЕС) 2018/2001 са изцяло извън обхвата и целите на настоящото предложение. Необходимостта от такива изменения може да бъде оценена, в зависимост от случая, в контекста на подготовката на инициативата за рамката за енергията от възобновяеми източници, част от Пакета за енергийния съюз за идното десетилетие, както е посочено в приложение I към работната програма на Комисията за 2026 г. Комисията ще работи конструктивно със съзаконодателите, за да гарантира, че законодателният процес по настоящото предложение напълно запазва основната му цел и не я изкривява.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Настоящото предложение е резултат от поетия от Комисията ангажимент в Плана за действие за енергия на достъпни цени[14] да предложи Пакет за европейските електроенергийни мрежи, състоящ се от законодателни и незаконодателни мерки, които, наред с другото, да рационализират процедурите за издаване на разрешения за производството на енергия от възобновяеми източници, за енергийните мрежи, за инфраструктурата за съхранение и зарядните станции за леки и товарни автомобили.

Предложението е в съответствие също така с прилагането на съществуващите мерки за издаване на разрешения съгласно преразгледаната ДЕВИ, включително както проверка на тяхното транспониране, така и подпомагане на държавите членки за ефективното им прилагане. С цел да се гарантира надлежно прилагане на добрите практики за издаване на разрешения и навременното транспониране на изменената ДЕВИ беше въведен и допълнително подсилен цялостен набор от мерки (план за изпълнение Accele-RES) като част от Европейски план за действие в областта на вятърната енергия. Това включваше обмен на добри практики в различни форуми, двустранна подкрепа за държавите членки, създаване и актуализиране на онлайн инструмент за въпроси и отговори относно прилагането на ДЕВИ, текуща работа по транспониране, приемане на препоръки и насоки, свързани с планирането, издаването на разрешения и законодателството в областта на околната среда, подкрепа за държавите членки за реформи в областта на издаването на разрешения в рамките на Инструмента за техническа подкрепа (ИТП), подкрепа за издаването на разрешения за инвестиции и реформи в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост и в рамките на Предложението за представяне на предложения в рамките на подпрограма „Преход към чиста енергия“ (ПЧЕ) на програма LIFE за 2024 г. и 2025 г. Както беше обявено в Плана за действие за енергия на достъпни цени, Комисията разширява плана за изпълнение

[14] Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „План за действие за енергия на достъпни цени Отключване на истинската стойност на нашия енергиен съюз за осигуряване на финансово достъпна, ефективно произвеждана и чиста енергия за всички европейци“ COM/2025/79 final.

Accele-RES, като изцяло използва потенциала на експертната група по издаване на разрешения и на съгласуваните действия (CA-RES), засилва обмена на най-добри практики и установяването на пречки, подобрява онлайн инструмента за насоки по издаване на разрешения и предоставя подкрепа за ИТП.

Предложението е в съответствие с Директивата за пазара на електроенергия, като се основава на подхода към процедурите за издаване на разрешения за нови мощности, отразявайки подхода, възприет при процедурите за получаване на разрешения в пакета за водород и декарбонизация на газ[15], като същевременно се възползва от възможността за допълнително ускоряване на издаването на разрешения за проекти за обновяване, модернизиране или преоборудване на преносните и разпределителните мрежи.

Предложението е съгласувано и по отношение на измененията в процедурите за издаване на разрешения, въведени в пакета от директиви за пазара на газ, като предвижда само незначителни изменения, които не следва да окажат влияние върху транспонирането на първоначално включените в пакета мерки.

Предложението е в съответствие и с режима за издаване на разрешения за инфраструктурни проекти от общ и взаимен интерес, избрани съгласно Регламента за TEN-E. Чрез предоставянето на общ режим за активи, които не са избрани съгласно регламента, с настоящото предложение се създава рамката за ускоряване на издаването на разрешения, която е в основата на по-строгата рамка, приложима за ключови инфраструктурни проекти, определени съгласно Регламента за TEN-E.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Настоящото предложение е в съответствие с целта на Зеления пакт за намаляване на емисиите на парникови газове с 55 % до 2030 г. и със задължението по Европейския закон за климата за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г., както и с целите на Пакта за чиста промишленост за осигуряване на достъп до енергия на достъпни цени за европейската промишленост, намаляване на сметките за енергия и ускоряване на внедряването на чиста енергия и производството, включително ключов показател за ефективност за годишно инсталиране на мощност от 100 GW за производство на електроенергия от възобновяеми източници до 2030 г.

Докладът на Драги[16] призовава за опростяване и рационализиране на процедурите за издаване на разрешения и административните процеси, както и за координиран стратегически подход към трансграничното развитие на инфраструктурата между Съюза и държавите членки. Съветът прикани Комисията да предложи укрепена рамка за планиране и разгръщане на енергийната мрежа, която да е в съответствие с целите на Съюза. В заключенията си от 16 юни 2025 г.[17] Съветът призова Комисията да предложи пакет за европейските електроенергийни мрежи, който да включва, наред с другото, мерки за опростяване на правилата на Съюза за енергийните мрежи, интегриране на нуждите на равнище Съюз, на регионално и национално равнище, осигуряване на изпълнението на проекти, разработване на ефективни механизми за поделяне на разходите за трансгранични проекти от общ интерес и оценка на необходимостта от

[15] По-специално в член 8 от Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. относно общите правила за вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, ОВ L, 2024/1788.

[16] https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059

[17] Съвет на Европейския съюз, 10279/25

допълнителни законодателни предложения за ускоряване на издаването на разрешения за енергийна инфраструктура.

На [*xxxx*][18] беше прието предложение за регламент за ускоряване и рационализиране на екологичните оценки. Предложението обединява поредица от мерки за опростяване на законодателството в областта на околната среда, свързано с екологичните оценки на планове, програми и проекти, по отношение на цифровизацията, достъпа до данни, рационализирането на обществените консултации и съдебните спорове. Предложените мерки, свързани със законодателството в областта на околната среда в рамките на Пакета за европейските електроенергийни мрежи са насочени към проекти за енергия от възобновяеми източници и инфраструктура и са съвместими с общите мерки за опростяване, предложени в предложението за регламент за ускоряване и рационализиране на екологичните оценки.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Предложението се основава на две правни основания:

— член 194, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), който осигурява правното основание за предлагане на мерки за разработване на нови форми на производство на енергия от възобновяеми източници и за гарантиране на функционирането на енергийния пазар — цели, заложени в енергийната политика на Съюза и посочени в член 194, параграф 1, букви в) и а) от ДФЕС.

Това правно основание е необходимо за изменение на Директивата за енергията от възобновяеми източници, Директивата за пазара на електроенергия и Директивата за пазара на газ.

— Член 192, параграф 1 от ДФЕС, който предоставя правното основание за политиката на Съюза в областта на околната среда. Това правно основание е необходимо за въвеждане на целенасочени адаптации на конкретни екологични правила на Съюза с цел ускоряване на процедурите за издаване на разрешения за проекти в областта на енергията от възобновяеми източници и енергийната инфраструктура.

Предвидените в настоящото предложение мерки се отнасят до посочените по-горе области. Те имат за цел да насърчат по-бързото внедряване и интегриране на енергията от възобновяеми източници чрез ускоряване на процедурите за издаване на разрешения за проекти за мрежи за производство, пренос и разпределение на енергия от възобновяеми източници, съхранение и зарядни станции. Мерките засягат и правилата за екологичните оценки като част от елементите, насочени към опростяване и ускоряване на тези процедури.

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Целта на предложените изменения е да се улесни интегрирането на енергията от възобновяеми източници в енергийната система чрез опростяване и съкращаване на процедурите за издаване на разрешения за производство на енергия от възобновяеми източници, както и за проекти за преносни и разпределителни мрежи, проекти за

[18] [*позоваване на Регламента за ускоряване на екологичните оценки*]

съхранение и за зарядни станции. Предложените изменения отговарят на принципа на **субсидиарност**, тъй като действията на равнище Съюз ще допринесат за постигането на тази цел по-ефективно, отколкото действията на национално равнище.

Необходимост от действие на ЕС

Постигането на енергийните цели на ЕС без допълнителни действия за внедряване на енергия от възобновяеми източници на равнище ЕС не би било икономически ефективно. Необходим е подход на ЕС, който да предостави подходящи стимули на държавите членки за ускоряване, по координиран начин, на енергийния преход към по-енергийно ефективна енергийна система, основана в голяма степен на енергията от възобновяеми източници. Преразгледаната ДЕВИ вече включва разпоредби относно издаването на разрешения за енергия от възобновяеми източници, съвместно разположени съоръжения за съхранение и свързани енергийни мрежи. Освен това Директивата за пазара на газ вече включва разпоредба относно процедурите за издаване на разрешения, с която се установяват изисквания за издаване на разрешения за газови и водородни активи. На последно място, Директивата за пазара на електроенергия включва разпоредба относно процедурите за издаване на разрешения, но тя обхваща само процедурите за нови мощности. Необходими са действия от страна на ЕС за по-нататъшно подобряване на тази регулаторна рамка по координиран начин, като се ускорят процедурите за издаване на разрешения за енергия от възобновяеми източници, за енергийни мрежи, за съоръжения за съхранение и за зарядни станции, като се гарантира съгласуваност между държавите членки и доброто функциониране на енергийния съюз. Като се вземат предвид различните енергийни политики на държавите членки, действието на равнище ЕС, подкрепено от солидна рамка за управление, е по-вероятно да допринесе за постигане на целта на ЕС в областта на климата и на необходимото по-мащабно внедряване на производството на енергия от възобновяеми източници, в сравнение с действията на национално или местно равнище.

Добавена стойност от ЕС

Действията на ЕС в областта на енергията от възобновяеми източници съгласно преразгледаната ДЕВИ, за енергийните мрежи съгласно директивите за пазара на електроенергия и газ носят добавена стойност, тъй като са по-ефективни и ефикасни от действията на отделните държави членки, като не се допуска фрагментиран подход чрез възприемане на координиран подход при прехода на европейската енергийна система. С тях се гарантира нетно намаление на емисиите на парникови газове и на замърсяването, опазва се биологичното разнообразие, оползотворяват се възможностите на вътрешния пазар, използват се изцяло предимствата на икономиите от мащаба и технологичното сътрудничество в Европа и се осигурява сигурност за инвеститорите в регулаторна рамка на равнището на ЕС. Чрез действия на равнището на ЕС в съчетание с действия на равнището на държавите членки могат да бъдат преодолени редица пречки пред публичните и частните инвестиции чрез допълване и подсилване на националните и местните действия.

Целта на предложението не би могла да бъде постигната в същата степен с национални мерки. Същевременно действието предоставя широка свобода на действие на държавите членки да регулират подробностите на своите рамки за издаване на разрешения. Предложението предполага подход „отгоре-надолу“, но също така запазва и укрепва компетенциите на национално равнище и затова се счита, че принципът на субсидиарност е спазен.

- **Пропорционалност**

Инициативата е в съответствие с принципа на пропорционалност. Предвид продължаващата геополитическа ситуация, създадена от руската инвазия в Украйна, и необходимостта от повишаване на енергийната сигурност и конкурентоспособността на ЕС, съществува явна необходимост от по-нататъшни действия за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници и, съответно, на електроенергийни мрежи, съоръжения за производство на водород и инфраструктура за водородни системи. Предложените мерки допринасят за по-бързото и целенасочено развитие на енергийната инфраструктура, на енергията от възобновяеми източници, на съхранението и на зарядните станции, без да налагат значителни разходи на системните оператори/организаторите на проекти и държавите членки, националните регулаторни органи и на Агенцията за сътрудничество между енергийните регулатори. Балансът, постигнат в предложението, между задълженията и гъвкавостта, предоставена на държавите членки по отношение на начините за постигане на целите, се счита за подходящ предвид неотложната необходимост от постигане на целите в областта на климата и енергетиката за 2030 г. и на целта за климатичната неутралност, заложена в Европейския закон за климата, както и спешната нужда от намаляване на енергийната зависимост и на цените на енергията в Съюза.

Настоящото изменение на Директива (ЕС) 2018/2001 се ограничава до считаното за необходимо, за да се опростят и рационализират процедурите за издаване на разрешения във връзка с проекти за производство, пренос и разпределение на енергия от възобновяеми източници, съхранение и зарядни станции, както и за да се ускори внедряването на енергия от възобновяеми източници и нейната интеграция. По отношение на планирането на инфраструктурата промените в Директива (ЕС) 2019/944 са ограничени до един-единствен член, който е тясно свързан с десетгодишния план за развитие на мрежата в целия Съюз, а оттам и със свързаните с него промени в Регламента за TEN-E. Промените имат за цел да изяснят връзките между директивата и Регламента за TEN-E и да съгласуват формулировките с промените, внесени с пакета за газовете (Директива (ЕС) 2024/1788).

Специфичен раздел относно пропорционалността беше включен и в оценката на въздействието (раздел 7.4) за всички разгледани варианти. Предложението се основава на вариант 2 на политиката, който се счита за съразмерен с естеството на проблема, като се концентрира върху рационализиране на настоящите процеси и предлага нови съществени инструменти, които се считат за ефективни за постигане на целите на настоящата инициатива.

- **Избор на инструмент**

Настоящото предложение е директива за изменение на следните директиви:

– Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, като се засилват разпоредбите в посочената директива, свързани с издаването на разрешения (членове 2, 15в и 15г и 16—17).

– Директива 2019/944/ЕС относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия, като се засилва разпоредбата относно процедурите за получаване на разрешения (член 8) със специални мерки за ускоряване на издаването на разрешения и се въвеждат мерки за установяване на алтернативни решения и прилагане на компенсаторни мерки при

прилагане на дерогацията, предвидена в Директива 92/43/ЕИО, Директива 2000/60/ЕО и Директива 2009/147/ЕО (член 8а).

– Директива 2024/1788/ЕС относно общите правила за вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, като се гарантира съгласуваност между разпоредбата ѝ относно процедурите за получаване на разрешения (член 8) и тази на Директива 2019/944/ЕС.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство

Поради целевия характер на предложените изменения и неотдавнашното изменение на Директива 2018/2001 (ЕС) през 2023 г., не беше целесъобразно да се провежда последваща оценка. В оценката на въздействието е включен доклад за изпълнението, който се съсредоточава върху основните разпоредби за издаване на разрешения, които са част и от настоящото предложение. Крайният срок за държавите членки да транспонират разпоредбите на настоящата директива, свързани с планирането и издаването на разрешения, беше определен основно за юли 2024 г., но също и за май 2025 г. (членове 15б, 15в и 16а), като датата за прилагане на определянето на зоните за ускорено внедряване на енергията от възобновяеми източници беше определена за 21 февруари 2026 г. Поради това докладът включва предварителни резултати, събрани чрез текущи договори за транспониране и прилагане на рамката за издаване на разрешения. От обратната информация, получена от заинтересованите страни, става ясно, че дори в държавите членки, в които съществуващата рамка е транспонирана и се прилага, все още съществуват пречки, които възпрепятстват бързото издаване на разрешения и внедряването. Ето защо предложените мерки се отнасят главно до въпроси, които не са разгледани или са разгледани само частично в изменението от 2023 г. и по този начин допълват съществуващите мерки, като в повечето случаи промените в съществуващата рамка са ограничени.

• Консултации със заинтересованите страни

В съответствие с насоките за по-добро регулиране Комисията проведе всеобхватна онлайн обществена консултация (ООК) в периода 13 май — 5 август 2025 г. в портала „Have Your Say“ („Споделете мнението си“). Консултацията обхвана следните теми: i) общото функциониране на Регламента за TEN-E, ii) планирането на инфраструктурата на ЕС, iii) планирането на електроенергийната мрежа на национално равнище, iv) възможностите за присъединяване към електроенергийната мрежа, v) издаването на разрешения, vi) инвестициите в мрежова инфраструктура, vii) веригите на доставки, viii) цифровизацията и устойчивостта, и ix) опростяването.

В рамките на консултацията бяха получени общо 197 отговора. Освен това бяха получени 2 електронни съобщения чрез функционална пощенска кутия за консултации. Имаше 197 отговора на всеки въпрос с множествен избор в ООК, което означава, че всеки респондент е отговорил на всеки въпрос. За някои въпроси респондентите бяха помолени да оценят по петстепенна скала до каква степен са съгласни или несъгласни с твърденията. Скалата беше: i) Напълно несъгласен, ii) Малко несъгласен, iii) Неутрален, iv) Малко съгласен, v) Напълно съгласен. Беше предоставена и възможност за отговор „не знам“.

Около една трета от респондентите (34 %; 36 % от предприятията, 37 % от бизнес асоциациите, 14 % от НПО, 10 % от публичните органи) посочват, че разпоредбите на регламента за TEN-E относно издаването на разрешения не са ясни и лесни за прилагане, като 16 % остават неутрални, а 34 % се колебаят. Огромното мнозинство от 83 % (92 % от предприятията, 83 % от бизнес асоциациите, 29 % от НПО и 70 % от публичните органи) подкрепиха опростяването и рационализирането на екологичните оценки (само 5 % са неутрални и 5 % са колебаещи се). По подобен начин 82 % от респондентите (83 % от предприятията, 81 % от бизнес асоциациите, 79 % от НПО и 80 % от публичните органи) са съгласни, че процедурите за издаване на разрешения следва да бъдат напълно цифровизирани (само 7 % са неутрални и 9 % се колебаят). Освен това 77 % от респондентите (78 % от предприятията, 85 % от бизнес асоциациите, 50 % от НПО и 70 % от публичните органи) са съгласни, че сроковете за издаване на разрешения за мрежите следва да бъдат съкратени или да бъдат установени там, където липсват, като само 7 % са неутрални и 9 % се колебаят.

Освен това 64 % от респондентите са съгласни, че процедурите за издаване на разрешения за съоръжения за съхранение следва да бъдат опростени (59 % от предприятията, 81 % от бизнес асоциациите, 50 % от НПО и 70 % от публичните органи), като 13 % остават неутрални, а 18 % се колебаят. Малко повече (69 %) подкрепиха опростяването на процедурите за издаване на разрешения за проекти за разпределителни мрежи, маломащабни проекти за енергия от възобновяеми източници и дейности като преустройство, обновяване и преоборудване (67 % от предприятията, 80 % от бизнес асоциациите, 50 % от НПО, 60 % от публичните органи), като 8 % бяха неутрални и 19 % се колебаеха. Освен това 71 % бяха съгласни, че процедурите за издаване на разрешения за хибридни проекти (които комбинират различни технологии, включително съхранение) и други иновативни решения следва да бъдат опростени (72 % от предприятията, 85 % от бизнес асоциациите, 43 % от НПО и 60 % от публичните органи), като 11 % са неутрални, а 14 % се колебаят.

Същевременно бяха проведени два публични диалога относно изпълнението, единият по въпросите на екологичните оценки и издаването на разрешения, от комисар Джесика Росвал[19], а другият по въпросите на издаването на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и свързаната с тях инфраструктура, от комисар Йоргенсен[20]. И в двата диалога заинтересованите страни повдигнаха въпроса за необходимостта от опростяване на процедурите за издаване на разрешения, по-специално във връзка с екологичните оценки, както и за необходимостта от засилване на усилията за прилагане на действащото законодателство на ЕС и разпространението на добри практики. В диалога относно изпълнението, проведен от комисар Йоргенсен, беше подчертана необходимостта от по-нататъшно **опростяване на процедурите** (по-специално за маломащабни проекти, съхранение и преоборудване), разширяване на принципа за **по-висшия обществен интерес**, **целеви изключения** от конкретно законодателство на ЕС, ускоряване на **цифровизацията** на процесите по издаване на разрешения и подобряване на **наличието на данни**.

[19] Диалог относно изпълнението на екологичните оценки и издаването на разрешения — околна среда

[20] Диалог относно изпълнението за издаването на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и свързаната с тях инфраструктура с комисар Йоргенсен — Европейска комисия

Освен това в неотдавнашен доклад за състоянието на регионите и градовете[21] едно от исканията на регионите и градовете към Европа беше ускоряване на издаването на разрешения за енергия от възобновяеми източници, като те посочиха административните забавяния като едно от основните препятствия за навременното внедряване, което продължава да съществува. Същевременно те поискаха разработването на хармонизирана система за издаване на разрешения в цифров формат в целия ЕС, която според тях ще намали бюрокрацията и ще ускори местните одобрения, което е в съзвучие с нашето предложение за засилване на цифровизацията и централизацията на процедурите за издаване на разрешения.

Тези отговори потвърдиха необходимостта от предприемане на мерки за опростяване и ускоряване на процедурите за издаване на разрешения. Получените отзиви са добре отразени в предложението, което разглежда посочените по-горе въпроси, за които голяма част от респондентите са посочили необходимостта от опростяване, ускоряване и цифровизиране на процеса на издаване на разрешения.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Комисията извърши този анализ, като използва различни информационни канали. Беше проведен документален правен анализ и анализ на политиката в рамките на подготовката на доклада за изпълнението, който е приложен към оценката на въздействието. На първо място, Комисията взе предвид и опита на държавите членки в прилагането на разпоредбите, свързани с издаването на разрешения съгласно ДЕВИ, събран чрез специално проучване на тема „Техническа подкрепа за разработване и прилагане на политики в областта на ВЕИ — Опростяване на процедурите за издаване на разрешения и административните процедури за инсталации за ВЕИ (RES Simplify)“[22], публикувано през април 2023 г. Освен съответните законодателни документи, основният източник беше собствената работа на Комисията по прилагането на частта от преразгледаната ДЕВИ, свързана с издаването на разрешения, включително чрез проверки на транспонирането. Напредъкът при проверките на транспонирането беше обобщен през юни 2025 г. в първия доклад за напредъка, представен на Комисията в рамките на конкретния текущ договор „Правна помощ за проверка на транспонирането от държавите членки на изменящата Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г.“ Освен това в анализа бяха отчетени резултатите от текущото проучване „Наблюдение на напредъка по мерките за рационализиране на процедурите за издаване на разрешения съгласно преразгледаната ДЕВИ и Регламента за извънредните ситуации и разработване на ключови показатели за ефективност, свързани с издаването на разрешения“, както и първият междинен доклад, получен от Комисията през юли 2025 г., и проучването относно наблюдението на изпълнението на препоръката на Комисията за ускоряване на процедурите за издаване на разрешения[23]. В допълнение

---

21 European Committee of region, “The state of regions and cities EU annual report 2025” (October 2025) (Европейски комитет на регионите, „Състояние на регионите и градовете — годишен доклад на ЕС за 2025 г.“ (октомври 2025 г.): Състояние на регионите и градовете в Европейския съюз | Европейски комитет на регионите

22 Окончателният доклад може да бъде намерен тук: Техническа подкрепа за разработване и изпълнение на политиката за ВЕИ — Опростяване на процедурите за издаване на разрешения и на административните процедури за инсталации за ВЕИ („RES Simplify“) — Служба за публикации на ЕС.

23 Европейска комисия: Генерална дирекция „Енергетика“, COWI, Eclareon и Prognos, Monitoring the implementation of the Commission recommendation and guidance on speeding up permit-granting procedures for renewable energy and related infrastructure projects — Final report (Наблюдение на

към това, резултатите от обсъжданията, проведени от април 2023 г. в рамките на 6 срещи на експертната група по въпросите на издаването на разрешения за енергия от възобновяеми източници и едно събитие за заинтересованите страни, резултатите от обсъжданията относно прилагането на разпоредбите за издаване на разрешения в съгласуваното действие по ДЕВИ (CA-RES[24]), както и заключенията от диалога относно изпълнението с комисар Йоргенсен относно разрешителните за проекти за енергия от възобновяеми източници и свързаната с тях инфраструктура от юни 2025 г.[25] допълниха посочения доклад. Освен това по отношение на процедурите за издаване на разрешения, приложими за енергийните инфраструктури, те бяха оценени като част от „Проучване на националния процес за издаване на разрешения, приложим за проекти за енергопреносна инфраструктура, с акцент върху проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес съгласно глава III от Регламент (ЕС) 2022/869“, възложено от Комисията и публикувано в началото на 2025 г.[26] В проучването са установени пропуски, които трябва да бъдат отстранени, за да се улесни създаването на единна и ефективна рамка за издаване на разрешения, която да подкрепи навременното изпълнение на важни инфраструктурни проекти, наред с други недостатъци, свързани с екологичните оценки, яснотата на процедурите и общественото одобрение.

- **Оценка на въздействието**

За настоящото предложение беше изготвена оценка на въздействието и беше получено положително становище с коментари от RSB (RSB/RM/cdd — rsb(2025)9584707).

Бяха оценени три варианта (вж. таблицата по-долу):

Съкращаване и опростяване на процедурите за издаване на разрешения за енергийна инфраструктура, проекти за енергия от възобновяеми източници и за съхранение, както и за зарядни станции	B.1	Подкрепа за прилагането на съществуващото законодателство и издаване на насоки
	B.2	Целенасочени законодателни промени за ускоряване на издаването на разрешения
	B.3	Централизирана система за координиране на издаването на разрешения в целия ЕС за някои мащабни енергийни инфраструктурни проекти („28-и режим“)

прилагането на препоръката и насоките на Комисията относно ускоряването на процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и съответната инфраструктура — окончателен доклад), Служба за публикации на Европейския съюз, 2025 г., https://data.europa.eu/doi/10.2833/2257747

[24] www.ca-res.eu

[25] Вж. бележка под линия 18

[26] Европейска комисия: Генерална дирекция „Енергетика“, Milieu, Bruggeman, V., Vona, L., Moreira, G. et al., *Study on national permit granting process applicable to energy transmission infrastructure projects with a focus on projects of common interest and projects of mutual interest under Chapter III of Regulation (EU) 2022/869 — Overview report (Проучване на националния процес на издаване на разрешения, приложим за проекти за енергопреносна инфраструктура, с акцент върху проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес съгласно глава III от Регламент (ЕС) 2022/869 — обобщаващ доклад*, Служба за публикации на Европейския съюз, 2025 г., **https://data.europa.eu/doi/10.2833/2566900**

Мярка B.2, която е предпочитаният вариант и е в основата на настоящото предложение, включва законодателни изменения за по-нататъшно ускоряване и опростяване на процедурите за издаване на разрешения за трансгранични, национални преносни и местни разпределителни мрежи, както и за проекти за енергия от възобновяеми източници и за съхранение и зарядни станции. Тези изменения може да включват: 1) създаване на рамка на равнище ЕС за ускорено издаване на разрешения за проекти за разпределение, пренос и съхранение на електроенергия и за зарядни станции, включително съгласуване със и по-нататъшно укрепване на разпоредбите на равнище ЕС за издаване на разрешения, приложими за водородната инфраструктура; 2) въвеждане на промени в преразгледаната Директива за енергията от възобновяеми източници и 3) опростяване и рационализиране на екологичните оценки, приложими за енергийните активи; освобождаване на някои проекти от определени оценки или елементи от тях поради техните характеристики.

Вариантът „продължаване на обичайната практика“ беше отхвърлен като вариант на политика на ранен етап, тъй като установените проблеми щяха да продължат да съществуват или дори да се увеличат, което би попречило на постигането на определените цели. В сравнение с варианти 1 и 3, вариант 2 беше счетен за по-добър по отношение на въздействието, ефективността, съгласуваността, субсидиарността и пропорционалността. Установени бяха следните въздействия:

Икономическо въздействие

Чрез създаването на ясна рамка с конкретни по-кратки срокове и по-опростени процедури за разработване на проекти за ВЕИ, енергийни мрежи, съоръжения за съхранение и зарядни станции предложението ще спомогне за съкращаване на сроковете за реализацията на проектите, което ще доведе до положителни икономически ползи. Това се подкрепя от опита с прилагането на задължителни и незадължителни мерки за ускоряване на издаването на разрешения, въведени с Регламента относно извънредните ситуации. Германия е използвала в широка степен мерките от този регламент, което е довело до значително ускоряване на издаването на разрешения. Очаква се, че преодоляването на забавянията в изпълнението на проектите ще доведе до ползи под формата на общо намаление на цените на едро на електроенергията и повишаване на общото благосъстояние.

Конкурентоспособност

Като цяло, ако Европа успее да съкрати значително процедурите по планиране и издаване на разрешения, освен че ще постигне преки икономически ползи, тя ще може да подобри и конкурентната си позиция спрямо преките си конкуренти, например чрез икономически ефективна електрификация на промишлеността.

Цифровизация

Предложението ще изисква от държавите членки да продължат да цифровизират процедурите си за издаване на разрешения чрез интегриране на цифрови инструменти, да създават и постоянно да обновяват платформите с подходящи данни и да повишават квалификацията на персонала си за работа с новите цифрови елементи.

Административна тежест

Мерките по предложението изискват изпълнение от страна на националните и местните органи, по-специално относно: осигуряване от страна на органите, издаващи разрешения, на необходимия персонал, умения и инструменти за обработване на нарастващия брой искания за разрешения, ускоряване на сроковете за издаване на разрешения и опростяване на процедурите за издаване на разрешения за определени проекти и преоборудване, създаване на цифрови платформи и инструменти за процеса на издаване на разрешения и за разработване на схеми за поделяне на ползите от участието на обществеността в проекти за енергия от възобновяеми източници и нови процедури като единни звена за контакт за инфраструктурата за пренос и разпределение на електроенергия като цяло и за станциите за съхранение и зареждане, които не са обхванати от преразгледаната ДЕВИ. Това краткосрочно въздействие върху разходите обаче ще доведе до икономии в резултат на рационализирани, опростени и по-бързи процедури в средносрочен и дългосрочен план.

Социално въздействие

Предлагането на допълнителни мерки за укрепване на ранното и ефективно участие на обществеността и насърчаване на обществената подкрепа за проекти за енергия от възобновяеми източници. Мерките включват изрично разпоредби, насочени към увеличаване на участието на обществеността и съответно на социалното приемане на проектите за енергия от възобновяеми източници. Чрез преразглеждане на настоящите мерки за обществено одобрение на проекти за енергия от възобновяеми източници Комисията ще може да оцени възможността за въвеждане на мерки, които носят пряка или непряка полза за потребителите, например схеми за подялба на ползите и създаване на работни места.

Въздействия върху околната среда

Осигуряването на развитието на енергийната инфраструктура, особено на електроенергийните мрежи, е от съществено значение за увеличаване на дела на производството на енергия от възобновяеми източници, интегрирана в енергийния микс, с което се предотвратяват загуби за околната среда в резултат на ограничения. Интегрирането на ВЕИ ще позволи да се ограничи използването на изкопаеми горива, като се намалят емисиите на парникови газове и така се отстранят двете основни причини за загубата на биологично разнообразие: климатичните промени и замърсяването на въздуха. Предложението включва мерки, които имат за цел по-бързото издаване на разрешения и съответно по-бързото и широко внедряване, което е свързано с използването на повече пространство и така оказва въздействие върху околната среда, но те са разработени така, че да не намаляват равнището на опазване на околната среда.

Съответните въздействия върху естествената и изкуствената среда надхвърлят емисиите на парникови газове и емисиите, които не са свързани с CO2. Тези въздействия зависят в голяма степен от използваната технология, местоположението на активите и състоянието на околната среда, фауната и флората. Тези въздействия обаче са отчетени при разработването на предложените мерки чрез въвеждането на предпазни мерки.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Предложението не е свързано с REFIT, но включва мерки, които имат положително въздействие по отношение на опростяването и подобряването на ефективността, като

например съкращаването на сроковете за издаване на разрешения, което опростява процеса и изяснява съществуващата рамка, както и намалява административната тежест за организаторите. Предложението е съобразено с наличието на интернет и е подходящо както за физическата, така и за цифровата среда. То включва мерки за насърчаване на цифровизацията на процедурите по издаване на разрешения, както и събирането и разпространението на информация и данни, свързани с околната среда, които са необходими за извършването на съответните оценки и получаването на разрешения. С тези цифрови инструменти ще се централизират също така процедурите, което ще улесни достъпа на гражданите и предприятията. Всички тези цифрови решения ще са съобразени със защитата на данните и киберсигурността в съответствие с общите политики на ЕС.

- **Основни права**

По отношение на съответствието с Хартата за основните права, основната цел на този преглед е да се опростят и рационализират процедурите за издаване на разрешения за енергийна инфраструктура като електроенергийни мрежи, съоръжения за съхранение и зарядни станции, както и за енергията от възобновяеми източници с цел да се увеличи интеграцията на тази енергия и да се намалят емисиите на парникови газове. Това е изцяло в съответствие с член 37 от Хартата, съгласно който високото равнище на опазване на околната среда и подобряването на качеството на околната среда трябва да бъдат интегрирани в политиките на Съюза и да бъдат гарантирани в съответствие с принципа на устойчивото развитие.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението не води до допълнителни разходи за бюджета на ЕС. Предвидени са само някои бюджетни нужди за проучвания в подкрепа на проверките за транспониране.

С настоящото предложение се изменя вече съществуваща директива относно насърчаването на производството на енергия от възобновяеми източници и поради това се очаква административното въздействие върху държавите членки и разходите им да бъдат умерени, тъй като повечето необходими структури и правила са вече налице. Държавите членки ще трябва да поемат разходите за изпълнението на новото задължение за създаване на цифрова, централизирана платформа за всички необходими разрешения, както и за създаването на посредника, но с течение на времето тези инвестиции ще доведат до намаляване на административните разходи и работната натовареност. Освен това се очаква цялостното рационализиране на процедурите да доведе до значителни икономии на разходи за държавите членки. За тази цел трябва да се има предвид, че всички разходи, възникнали в резултат на по-нататъшното увеличаване на внедряването и интегрирането на енергията от възобновяеми източници, ще бъдат компенсирани от други икономически, екологични и социални ползи, като например по-голяма сигурност на доставките чрез заместване на вносните изкопаеми горива от трети държави и по-голяма устойчивост на външни фактори, като същевременно ще допринасят за поглъщането на въглерод и намаляването на замърсяването на въздуха.

С настоящото предложение се изменят също така съществуващите директиви относно оценката на въздействието върху околната среда, опазването на дивите птици и на естествените местообитания, както и на дивата фауна и флора. Промените в директивите за опазване на дивите птици и на естествените местообитания, както и на

дивата фауна и флора няма да доведат до разходи. От измененията, въведени в оценката на въздействието върху околната среда, мярката, изискваща създаването на база данни с всички относими екологични данни и информация, ще изисква известни разходи, въпреки че някои държави членки вече разполагат с такива бази данни. По отношение на останалите промени административното въздействие и разходите се оценяват като умерени, тъй като повечето от необходимите структури и правила вече са налице.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

След приемането на настоящата директива за изменение от съзаконодателите по време на срока за транспониране Комисията ще предприеме следните действия, за да улесни транспонирането ѝ:

– Готовност за провеждане на двустранни срещи и разговори с държавите членки в случай на специфичен въпрос относно транспонирането на директивата.

– Предоставяне на обяснения и техническа подкрепа на държавите членки чрез онлайн инструмента, достъпен за представителите на държавите членки за запитвания.

– Актуализиране на препоръките и указанията относно издаването на разрешения, ако е необходимо

След изтичане на крайните срокове за транспониране Комисията ще извърши цялостна оценка на това дали държавите членки са транспонирали изцяло и правилно настоящата директива.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

След решението на Съда на Европейския съюз по дело Комисия/Белгия (дело C-543/17) държавите членки трябва да прилагат към уведомленията си за националните мерки за транспониране достатъчно ясна и точна информация, в която се посочва кои разпоредби от дадена директива в кои разпоредби от националното законодателство се транспонират. Това трябва да бъде предвидено за всяко задължение, не само на „равнище член“. Ако държавите членки спазват това задължение, по принцип от тях няма да се изисква да изпращат на Комисията допълнителни обяснителни документи относно транспонирането.

- **Подробно разяснение на специфичните разпоредби на предложението**

<u>Изменения на Директива (ЕС) 2018/2001 (член 1 от настоящото предложение)</u>

– Член 2 от Директива (ЕС) 2018/2001 се изменя, за да се въведат някои определения.

– Член 15в от Директива (ЕС) 2018/2001 се изменя, за да се въведе задължение за държавите членки да не определят големи територии, на които инсталирането на проекти за енергия от възобновяеми източници е априори невъзможно поради екологични причини, включително опазване на ландшафта.

– Член 15г от Директива (ЕС) 2018/2001 се изменя, за да се въведат мерки за държавите членки, с които да се гарантира, че част от ползите от проектите за енергия от възобновяеми източници се прехвърлят на местните граждани и общности, както и задължението да се определи и финансира независим посредник, който да насърчава диалога между организатора на проекта и широката общественост.

– Член 16 от Директива (ЕС) 2018/2001 се изменя, за да се въведе задължение за държавите членки да създадат единен цифров портал на национално равнище за всички стъпки от процедурите за издаване на разрешения за проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, съхранението и енергийните мрежи. На този портал ще има достъп и до всички данни за наблюденията на видове и други екологични и геоложки данни, предоставени от съответните екологични органи съгласно член 10, параграф 3 от Регламент [*xxxxx*] на Европейския парламент и на Съвета.

– Член 16б от Директива (ЕС) 2018/2001 се изменя, като се заличава позоваването на случаите на смърт или обезпокояване на видове, когато са предприети необходимите мерки за смекчаване на последиците, за да се въведе мълчаливо одобрение за процедурата по издаване на разрешения извън зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници.

– Член 16в от Директива (ЕС) 2018/2001 се изменя, за да се включат специфични правила за улесняване на преоборудването въпреки промени в използването на земята и за рационализиране на екологичните изисквания за преоборудване на проекти за възобновяема енергия от вятър, ако не се използва допълнителна земна повърхност.

– Член 16г от Директива (ЕС) 2018/2001 се изменя, за да се рационализират правилата за издаване на разрешения по отношение на процеса на издаване на разрешения за маломащабни инсталации за слънчева енергия и инсталации за слънчева енергия върху изкуствени структури.

– Член 16е от Директива (ЕС) 2018/2001 се изменя, за да се премахне възможността държавите членки да ограничават прилагането на по-висшия обществен интерес и да се разшири прилагането на презумпцията за по-висшия обществен интерес по отношение на конфликти, при които конфликтните интереси са извън екологичните.

– Член 16ж се въвежда в Директива (ЕС) 2018/2001, за да се уточни обхватът на оценката на задоволителни алтернативни решения и на изискването за прилагане на компенсаторни мерки за целите на съответното законодателство на Съюза в областта на околната среда.

– Член 16з се въвежда в Директива (ЕС) 2018/2001, за да се уреди процедурата за издаване на разрешения за самостоятелни съоръжения за съхранение на енергия, различни от съоръженията за съхранение на водород.

– Член 16и се въвежда в Директива (ЕС) 2018/2001, за да се уреди процесът на издаване на разрешения за зарядни станции.

– Член 16й се въвежда в Директива (ЕС) 2018/2001, за да се уреди процесът на издаване на разрешения за хибридизацията на централите за енергия от възобновяеми източници.

– Член 17 от Директива (ЕС) 2018/2001 се изменя, за да се консолидират всички разпоредби относно свързването към енергийната мрежа, да се разшири обхватът им и да се въведат ясни правила относно процедурите за издаване на разрешения за свързване към енергийната мрежа, включително целеви срокове за свързването на определени проекти.

Изменения на Директива (ЕС) 2019/944 (член 2 от настоящото предложение)

– Член 8 от Директива (ЕС) 2019/944 се изменя, за да се уреди процедурата за издаване на разрешения за инфраструктурата на преносните и разпределителните системи, като се въвежда изискване за адекватни ресурси на националните органи, срокове за процедурите по издаване на разрешения, мълчаливо одобрение за административни решения, срок за искания на данни от органите към организаторите, временна презумпция за по-висш обществен интерес за електроенергийните мрежи, временно освобождаване от оценки на въздействието върху околната среда при обновяване, модернизация или преоборудване на съществуващи преносни и разпределителни мрежи, аспекти, свързани с оценката на проекти съгласно Директива 2000/60/ЕО, и оценка на емисиите на азот, която може да се извършва в съответствие с Директива 92/43/ЕИО, както и ограничаване на екологичните оценки до нови активи. И накрая, членът се изменя, за да се наложи на държавите членки задължението да създадат цифрови платформи за обработка на заявленията за разрешения. Тези платформи ще имат достъп също до всички данни за наблюденията на видове и други екологични и геоложки данни, предоставени от съответните екологични органи, съгласно член 10, параграф 3 от Регламент [*xxxxx*] на Европейския парламент и на Съвета.

– С член 8а в Директива (ЕС) 2019/944 се въвежда уточнение на обхвата на оценката на задоволителни алтернативни решения и на изискването за прилагане на компенсаторни мерки за целите на съответното законодателство на Съюза в областта на околната среда.

– С член 40а в Директива (ЕС) 2019/944 се въвеждат разпоредби за регулиране на развитието на мрежите и правомощията за вземане на инвестиционни решения на национално равнище. Членът заменя съществуващия член 51 с цел изясняване на правното приложение на съответните разпоредби и има за цел да гарантира пълна съгласуваност с последните промени в Директива (ЕС) 2024/1788 и Регламента за TEN-E.

– Член 51 от Директива (ЕС) 2019/944 относно развитието на мрежите и правомощията за вземане на инвестиционни решения се заличава, тъй като това ще бъде уредено в новия член 40а.

Изменения на Директива (ЕС) 2024/1788 (член 3 от настоящото предложение)

– Член 8 от Директива (ЕС) 2024/1788 се изменя, за да се въведе изискването за адекватни ресурси на националните органи, мълчаливо одобрение на административните решения, срок за искания на данни от органите към организаторите и изискване за цифрова платформа за провеждане на процедурите по издаване на разрешения.

2025/0400 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на директиви (ЕС) 2018/2001, (ЕС) 2019/944, (ЕС) 2024/1788 относно ускоряването на процедурите за издаване на разрешения

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 и член 194, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет,[1]

като взеха предвид становището на Комитета на регионите[2],

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

(1) Бавната и сложна процедура за издаване на разрешения, включително за свързвания към енергийната мрежа, е един от основните фактори, водещи до забавяне на развитието на енергийни проекти. Изграждането на електропреносните мрежи продължава около 10 години, като повече от половината от това време отнема процесът на получаване на разрешения. По подобен начин издаването на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници все още може да отнеме до девет години, в зависимост от държавата членка и използваната технология. За инсталациите за съхранение може да са необходими от една до седем години, в зависимост от технологията. Процедурите по издаване на разрешения за строителство или преустройство на зарядни станции по магистралите и в депата може да отнемат до две години в някои държави членки. Бавното издаване на разрешения се дължи, наред с другото, на несъгласуваните административни системи между множество органи, недостатъчния брой на персонала в органите, продължителността на екологичните оценки, липсата на обществено одобрение, ограничената цифровизация и ограниченото наличие на данни, както и на административните и съдебните предизвикателства.

(2) През последните години на равнище Съюз бяха въведени някои нови мерки за ускоряване на издаването на разрешения за проекти в областта на енергията от възобновяеми източници и, до известна степен, за инфраструктурни проекти.

[1] ОВ C , , стр. .
[2] ОВ C , , стр. .

През 2022 г. беше приет Регламент (ЕС) 2022/2577на Съвета[3] за ускоряване на процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и за съответната инфраструктура. Частичното му прилагане беше удължено с Регламент (ЕС) 2024/223 на Съвета[4] до 30 юни 2025 г. Освен това с Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета[5] бе изменена Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета[6], за да се рационализират административните процедури за издаване на разрешения за централи за енергия от възобновяеми източници чрез въвеждане на цялостна рамка за издаване на разрешения с по-кратки срокове и опростени правила. Изменената директива включваше задължения за картографиране, задължението да се определят зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, където се очаква слабо въздействие върху околната среда от проектите и съответно да е възможно да се прилагат по-бързи и опростени правила, както и незадължителни мерки за въвеждане на зони за ускорено внедряване на инфраструктурни проекти, когато инфраструктурните проекти са освободени от оценка на въздействието върху околната среда при определени условия, като например извършване на стратегическа екологична оценка на зоната.

(3) Необходимо е допълнително опростяване и съкращаване на административните процедури за издаване на разрешения по координиран и хармонизиран начин, за да се гарантира, че Съюзът ще постигне амбициозните си цели в областта на климата и енергетиката за 2030 г. и целта за неутралност по отношение на климата за 2050 г. В Директива (ЕС) 2018/2001 не са уредени важни въпроси, които значително забавят процедурите за издаване на разрешения и интегрирането на енергията от възобновяеми източници в системата, като например бавните процедури за издаване на разрешения за енергийни мрежи, самостоятелни съоръжения за съхранение на енергия или зарядни станции, липсата на обществено одобрение или недостатъчната цифровизация на процедурите. Освен това посочената директива включва само някои от мерките на Регламент (ЕС) 2022/2577, но в нея липсват няколко важни мерки от него, чийто срок на прилагане вече е изтекъл, като например тези за разширяване на приоритета на проектите за енергия от възобновяеми източници отвъд екологичните аспекти и за рационализиране на спазването на определени екологични правила. И накрая, необходими са някои целенасочени изменения на съществуващите мерки на Директива (ЕС) 2018/2001, за да се гарантира тяхната пълна ефективност.

---

3 Регламент (ЕС) 2022/2577 на Съвета от 22 декември 2022 г. за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 335 29.12.2022 г., стр. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2577/oj).

4 Регламент (ЕС) 2024/223 на Съвета от 22 декември 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2022/2577 за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L, 2024/1343, 21.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1343/oj).

5 Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета (ОВ L, 2023/2413, 31.10.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

6 Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

(4) С член 15в от Директива (ЕС) 2018/2001 държавите членки се задължават да определят зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници за поне една технология за енергия от възобновяеми източници. За целите на това определяне държавите членки могат да изключат дадени зони от определянето като райони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници поради тяхната висока екологична стойност и чувствителност. С оглед да не се застрашат целите на определянето на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници обаче държавите членки не следва да определят големи територии, когато инсталирането на проекти за енергия от възобновяеми източници е априори невъзможно поради екологични причини, включително опазване на ландшафта, тъй като тези проекти ще бъдат подложени на съответните специални екологични оценки, които ще дадат възможност да се установят потенциалните въздействия върху околната среда и да се предприемат мерки за тяхното преодоляване.

(5) Неефективните процеси на обществено участие, водещи до противопоставяне под формата на административни и съдебни обжалвания, продължават да водят до забавяне на изпълнението на съответните енергийни проекти. Предизвикателствата водят до допълнителни стъпки извън предвидените срокове на административните процедури за издаване на разрешения, което води до непредвидени забавяния, чиято продължителност варира в зависимост от скоростта на вземане на решения от съдебната система на съответната държава членка. Липсата на обществено одобрение е една от основните пречки при процедурите за издаване на разрешения за енергия от възобновяеми източници и съответно за навлизането ѝ на пазара. Осигуряването на участие на местните общности в проекти за енергия от възобновяеми източници, особено в по-големите от тях, може да повиши общественото одобрение. Следователно държавите членки следва да въведат мерки, така че големите проекти за енергия от възобновяеми източници да поделят ползите си с местните граждани и общности чрез пряко или непряко участие, без да се засяга свободата на избор на доставчик в съответствие с член 4 от Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета[7]. Такива мерки може да включват мерки за пряко финансово участие под различни форми, като например схеми за поделена собственост, включително чрез сътрудничество с енергийни общности; схеми за групово финансиране или схеми за потребление на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници или за поделяне на енергия, или мерки за непряко финансово участие като насърчаване на договори и създаване на работни места за местните общности, включително програми за обучение; фондове за общностни ползи; финансови компенсации за местните общности в близост до проекта; изграждане и поддържане на обществена инфраструктура в близост до проекта; отстъпки в цената на електроенергията или подкрепа за уязвими клиенти и хора, засегнати от енергийна бедност.

(6) Местната съпротива, която често е породена от липсата на прозрачност и недостатъчното участие на общността, може да доведе до забавяне на процедурите по издаване на разрешения и до последващи съдебни спорове. Подходящото участие на обществеността на ранен етап е важен фактор за успеха

[7] Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj).

на проектите в областта на енергията от възобновяеми източници, както е посочено в Препоръка (ЕС) 2024/1343 на Комисията[8]. Професионален независим посредник може да ускори внедряването на големи инсталации за енергия от възобновяеми източници с мощност над 10 MW, като насърчава консултациите между разработчиците на проекти и местните общности, когато е уместно, преди и по време на процедурите по издаване на разрешения, с цел да се насърчи диалогът и да се постигне консенсус между съответните страни по време на целия процес и да се избегнат правни спорове. Посредникът следва да бъде трета страна, независима от съответните страни, и той не следва да има никакви финансови интереси, свързани с разработчика на проекта или с общността, в която се реализира той.

(7) Липсата на ресурси на издаващите разрешения органи, както и липсата на цифровизация на процедурите за издаване на разрешения и на достъпност до данни са пречки, които забавят процедурите за издаване на разрешения. Цифровизацията и подходящото използване на характеристиките на изкуствения интелект са ключови инструменти за ускоряване на процедурите и повишаване на ефективността за всички участващи страни. Това позволява по-бързо обработване на заявленията от съответните органи и дава възможност на организаторите на проекти да получат бърз достъп до ясна информация за стъпките и изискванията на процеса от самото начало, с което се осигурява прозрачност и мониторинг. Цифровизацията на процедурите за издаване на разрешения обаче изостава, тъй като често е разпръсната между процедурите и стъпките за издаване на разрешения от различни компетентни органи, а в повечето държави членки няма единен цифров процес[9]. Освен това често се използва повече от един цифров портал за обработка на едно и също заявление за проект, а оперативната съвместимост не винаги е гарантирана. Това води до голяма административна тежест за организаторите на проекти, ограничена вътрешна координация между органите, които се занимават с процедурите по издаване на разрешения на различни нива, липса на прозрачност относно статуса на заявлението и неяснота относно пречките, които забавят процедурите по издаване на разрешения. Държавите членки следват да създадат единен цифров портал на национално равнище за всички стъпки от процедурите за издаване на разрешения за проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, съхранението и енергийната мрежа, което ще допринесе за по-унифицирана цифровизация, оперативна съвместимост и прозрачност между различните издаващи разрешения органи в държавите членки и в крайна сметка ще ускори процедурите за издаване на разрешения. Това също така би следвало да опрости процеса, като дава възможност на кандидатите да подават заявленията си в един портал, който автоматично ги препраща към компетентния орган, който ги обработва директно в портала, като се избягват междинните стъпки на хартиен

---

8 Препоръка (ЕС) 2024/1343 на Комисията от 13 май 2024 г. относно ускоряване на процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и съответна инфраструктура (ОВ L, 2024/1343, 21.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1343/oj).

9 Европейска комисия: Генерална дирекция „Енергетика“, COWI, Eclareon и Prognos, Monitoring the implementation of the Commission recommendation and guidance on speeding up permit-granting procedures for renewable energy and related infrastructure projects — Final report (Наблюдение на прилагането на препоръката и насоките на Комисията относно ускоряването на процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и съответната инфраструктура — окончателен доклад), Служба за публикации на Европейския съюз, 2025 г., стр. 31.

носител. Порталът следва да разполага с функции, включително на основата на изкуствен интелект, които позволяват на единното звено за контакт, на другите органи и на заявителите да проверяват статуса на заявлението и къде има забавяния, както и дали се спазват сроковете за издаване на разрешения. Освен това той следва да дава възможност за извличане на статистически данни, за да се проверява общият напредък на процедурите за издаване на разрешения в държавите членки. Форматът, избран за съхранение и предаване на съответните данни, събрани чрез портала, следва да бъде оперативно съвместим. Порталът следва да улеснява задълженията на единното звено за контакт, което следва да има достъп до всички съответни данни и информация.

(8) Ускорените и съкратени срокове за издаване на разрешения трябва да бъдат съпътствани от допълнителни мерки, които да гарантират тяхната ефективност на практика. Административните мерки за мълчаливо одобрение гарантират, че дадено заявление се одобрява автоматично, ако публичната администрация не предприеме действия в рамките на законово определен срок, и поради това са полезен инструмент за справяне с бездействието на администрацията, като дават правна сила на мълчанието на администрацията. Директива (ЕС) 2018/2001 въвежда мълчаливо одобрение за определени решения, а именно за междинни стъпки от процедурата за издаване на разрешения в зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, както и за окончателните разрешения за всички малки слънчеви инсталации с мощност под 100 kW. Предвид необходимостта от ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници и факта, че реализацията на зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници е продължителен процес, е целесъобразно тази мярка да се прилага и по отношение на процедурите за издаване на разрешения, приложими за проекти, разположени извън зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. При тези процедури държавите членки следва да гарантират, че се прилага принципът на мълчаливото административно одобрение, включително за окончателни решения, с изключение на решенията в областта на околната среда. За да се осигури ефективното прилагане на тази мярка и да се гарантират правата на трети лица на съдебна защита, компетентните органи следва да оповестят публично, че дадено решение е било прието мълчаливо.

(9) Преоборудването на съществуващите централи за енергия от възобновяеми източници може да допринесе в значителна степен за постигането на целите в областта на енергията от възобновяеми източници. Тъй като по-голямата част от съществуващите централи за енергия от възобновяеми източници са инсталирани на места със значителен потенциал за производство на енергия от възобновяеми източници, преоборудването може да гарантира продължаващото използване на тези обекти, като същевременно се намали необходимостта от определяне на нови местоположения за проекти за енергия от възобновяеми източници. Това важи особено за вятърната енергия на сушата, като се има предвид, че в Европа много вятърни паркове на сушата наближават края на договорите за подкрепа на производството на електроенергия и че 26 GW от съществуващите вятърни централи са в експлоатация от повече от 20 години[10]. Преоборудването включва допълнителни ползи, като например съществуваща

[10] WindEurope, 2024 Statistics and the outlook for 2025-2030 (Статистически данни за 2024 г. и прогнози за 2025—2030 г.).

връзка към електроенергийната мрежа, вероятна по-висока степен на обществено одобрение и информираност относно въздействието върху околната среда. С оглед на това, че преоборудването на вятърните електроцентрали често води до намаляване на броя на инсталираните турбини на едно и също място, въздействието върху околната среда на тези вятърни електроцентрали е ограничено. Следователно изискванията за екологичен скрининг или оценка на въздействието върху околната среда следва да бъдат намалени или дори отменени, когато преоборудването на съществуваща вятърна електроцентрала не води до използване на допълнителна земна площ, увеличава общата мощност на инсталацията и отговаря на приложимите мерки за смекчаване на въздействието върху околната среда, установени за първоначалната вятърна електроцентрала.

(10) Инсталациите за собствено потребление, включително тези за колективните потребители на собствена енергия, като например местни енергийни общности, също допринасят за намаляване на общото търсене на природен газ, за повишаване на устойчивостта на системата и за постигане на целите на Съюза в областта на енергията от възобновяеми източници. Не изглежда вероятно инсталирането на оборудване за слънчева енергия и съвместно разположени съоръжения за съхранение с мощност под 100 kW да окаже значително неблагоприятно въздействие върху околната среда или върху енергийната мрежа и то не поражда опасения за безопасността. Освен това малките инсталации обикновено не се нуждаят от разширяване на мощността в точката на присъединяване към мрежата. За да ускорят още повече внедряването на маломащабно оборудване за слънчева енергия и съвместно разположено оборудване за съхранение на енергия, държавите членки не следва да изискват административни разрешения за тези инсталации, с изключение на разрешенията за свързване към електроенергийната мрежа, което вече се случва в няколко държави членки. Привеждането на законодателството на Съюза в съответствие с най-добрите съществуващи практики следва да даде възможност за допълнително ускоряване на внедряването на тези инсталации по хармонизиран начин. Инсталирането на оборудване за слънчева енергия и съвместно разположено оборудване за съхранение на енергия над 100 kW в съществуващи или бъдещи изкуствени структури обикновено не поражда опасения, свързани с конкурентното използване на пространството или въздействието върху околната среда. Следователно по отношение на тези инсталации следва да има по-кратки процедури за издаване на разрешения и да те бъдат освободени, при наличието на подходящи предпазни мерки, от задължението за извършване на оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета[11].

(11) Енергията от възобновяеми източници играе ключова роля в декарбонизацията на енергийната система на Съюза, тъй като предлага незабавни решения за заместване на енергията от изкопаеми горива и допринася за намаляване на цените на енергията и повишаване на енергийната сигурност. Поради това издаването на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници не следва да бъде блокирано твърде лесно само поради наличието на някакъв вид конфликт на интереси. Държавите членки следва да насърчат централите за

[11] Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

енергия от възобновяеми източници и инфраструктурните активи, като например съвместно разположените и самостоятелните съоръжения за съхранение, както и свързаните с тях енергийни мрежи и зарядни станции, като разширят сегашната презумпция, приложима при конфликти на екологични интереси, с всички други конфликтни интереси, с изключение на свързаните с културното наследство, и когато е ясно, че тези конкурентни интереси трябва да получат предимство, въпреки значителните ползи от енергията от възобновяеми източници. Когато се приема, че проектите за енергия от възобновяеми източници са от по-висш обществен интерес в сравнение с интересите, които не са свързани с околната среда, първите следва да са приоритетни и да получават разрешения. За да се гарантира хармонизирано прилагане на тази оборима презумпция, на държавите членки не следва да се разрешава да въвеждат изключения при разглеждане на всички видове конфликти, включително екологични.

(12) За да се ускори внедряването на енергия от възобновяеми източници, свързаните с нея активи и тяхното свързване към енергийната мрежа, е целесъобразно да се уточни също как могат да бъдат изпълнени останалите условия за прилагане на специфични дерогации, предвидени в законодателството на Съюза в областта на околната среда. По-специално за целите на приложимото законодателство на Съюза в областта на околната среда при оценката за наличието на задоволителни алтернативни решения на конкретния проект за енергия от възобновяеми източници обхватът на тази оценка следва да се ограничи до алтернативни решения, които гарантират постигането на същите цели като въпросния проект в същия или подобен срок и без това да води до значително по-високи разходи. При сравняване на срока и разходите за задоволителни алтернативни решения, компетентните органи следва да отчитат необходимостта от ускорено и икономически ефективно внедряване на енергията от възобновяеми източници в съответствие с приоритетите, определени в техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата и актуализациите им, представени съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета[12], както и очакваната скорост за постигане на тези приоритети. По подобен начин при прилагане на съответната дерогация, предвидена в Директива 92/43/ЕИО на Съвета[13], е целесъобразно съответните органи да могат, в някои обосновани случаи, когато може да се докаже по обоснован начин, че съответният план или проект няма да засегне необратимо екологичните процеси, които са от съществено значение за поддържането на структурата и функциите на територията, че цялостната съгласуваност на мрежата „Натура 2000“ не е застрашена, екологичната цялост на обекта е запазена и е гарантирано високо равнище на защита на територииите от мрежата „Натура 2000“, да позволят

[12] Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1, ELI http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

[13] Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

компенсаторните мерки да се изпълняват успоредно с изпълнението на такъв план или проект.

(13) Ускоряването на внедряването на самостоятелни съоръжения за съхранение на енергия е от решаващо значение за повишаване на гъвкавостта на енергийната система и за осигуряване на интеграция на производството на енергия от възобновяеми източници в системата. Следователно самостоятелните съоръжения за съхранение следва да се ползват от ускорени процедури за издаване на разрешения. Не изглежда вероятно маломащабните съоръжения за съхранение на енергия с мощност под 100 kW да окажат значително неблагоприятно въздействие върху околната среда или енергийната мрежа и не се очаква те да породят опасения, свързани с конкурентното използване на пространството. С оглед на това е целесъобразно да се опростят процедурите за издаване на разрешения, приложими за този вид съхранение, като се премахнат всички административни разрешения, с изключение на разрешението за свързване към енергийната мрежа, и като се освободят тези инсталации, при наличието на подходящи предпазни мерки, от задължението да се извършва оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС. Внедряването на системи за съхранение на енергия с мощност над 100 kW също трябва да бъде ускорено. Поради това е целесъобразно да се рационализира процедурата за издаване на разрешения за тях, като се установи максимален общ срок от шест месеца, с изключение на помпено-акумулиращите водноелектрически централи, които трябва да отговарят на по-строги екологични изисквания и поради това изискват по-дълъг максимален общ срок. За да се гарантира интеграция в системата на производството на енергия от възобновяеми източници, е необходимо да се увеличи гъвкавостта на източниците, по-специално на батериите на електрическите превозни средства, тъй като те могат да допринесат за разпределяне на върховото потребление на електроенергия и за намаляване на претоварването на електроенергийната мрежа. За да се постигне това, следва да се насърчава по-бързото и по-лесно внедряване на инфраструктура за зареждане, която да обхваща автомобили, микробуси, камиони, автобуси или мотоциклети, както и хибридни или изцяло електрически превозни средства. Както станциите за зареждане с променлив ток, така и тези за зареждане с постоянен ток следва да се ползват от ускорени процедури за издаване на разрешения, включително за разрешения за свързване към електроенергийната мрежа. Не изглежда вероятно маломащабните зарядни станции с мощност под 100 kW да окажат значително неблагоприятно въздействие върху околната среда или електроенергийната мрежа и не се очаква те да породят опасения, свързани с конкурентното използване на пространството. С оглед на това е целесъобразно да се рационализират процедурите за издаване на разрешения, приложими за тези зарядни станции, като се премахнат всички административни разрешения, с изключение на разрешението за свързване към електроенергийната мрежа, и като се освободят тези инсталации, при наличието на подходящи предпазни мерки, от задължението за извършване на оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС. Инсталирането на зарядни станции с мощност над 100 kW също трябва да се ускори. Ето защо е целесъобразно да се рационализира процедурата за издаване на разрешения за тях, като се установи максимален общ срок от шест месеца.

(14) Получаването на разрешения за свързване към енергийната мрежа е важна и често времеемка част от процедурите за изграждане и експлоатация на

инсталации за енергия от възобновяеми източници. Следователно е целесъобразно да се рационализират допълнително сроковете, приложими за процедурите за свързване към електроенергийната мрежа, приложими за определени маломащабни проекти за енергия от възобновяеми източници, съоръжения за съхранение и зарядни станции, както и за проекти за преоборудване и хибридизация на съоръжения за енергия от възобновяеми източници, както и да се въведат ясни правила относно задълженията на операторите на системи по време на процедурите за издаване на разрешения.

(15) В доклада на Драги относно конкурентоспособността на ЕС и в Плана за действие за енергия на достъпни цени[14] се признава положителното въздействие на неотдавнашните реформи за ускоряване на процедурите за издаване на разрешения. В тях също се подчертава обаче, че дългите и несигурни процедури за издаване на разрешения за енергийните мрежи са основна пречка пред по-бързото изграждане на необходимите нови мощности, които да осигурят инвестиции в чиста енергия и да намалят енергийните разходи в ЕС. Въпреки че съществуват специфични правила за процедурите по издаване на разрешения съгласно Директива (ЕС) 2018/2001, Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета[15] и Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета[16], тези режими не обхващат активите от инфраструктурата на общата електроенергийна мрежа. Поради това в Директива (ЕС) 2019/944 трябва да бъдат предвидени общи изисквания относно процедурите за издаване на разрешения за инфраструктурата на електропреносната и електроразпределителната система, по-специално под формата на изисквания към държавите членки да гарантират максимална продължителност на тези процедури и да установят изисквания, които спомагат за спазването на тези срокове. Регламент (ЕС) 2022/869 и Директива (ЕС) 2018/2001 съдържат правила за издаване на разрешения за определени енергийни проекти. В случай на противоречие между тези правила и правилата, установени в настоящата директива за издаване на разрешения за определени електроенергийни проекти, първите имат предимство.

(16) Липсата на ресурси в националните органи и ограничената цифровизация на процедурите за издаване на разрешения водят до забавяния в издаването на разрешения за инфраструктурата на електроенергийната система и производствените активи. Държавите членки следва да гарантират, че тези органи разполагат с подходящи човешки, финансови и технически ресурси, включително умения, както и с инструменти и системи за цифрово управление,

---

14 Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „План за действие за енергия на достъпни цени. Отключване на истинската стойност на нашия енергиен съюз за осигуряване на финансово достъпна, ефективно произвеждана и чиста енергия за всички европейци“ (COM/2025/79 final).

15 Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. относно общите правила за вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на Директива (ЕС) 2023/1791 и за отмяна на Директива 2009/73/ЕО (ОВ L, 2024/1788, 15.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj).

16 Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура, за изменение на регламенти (ЕО) № 715/2009, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2019/943 и на директиви 2009/73/ЕО и (ЕС) 2019/944 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 347/2013 (ОВ L 152, 3.6.2022 г., стр. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj).

които им дават възможност да вземат решения в сроковете, предвидени в директивата.

(17) Процедурите за издаване на разрешения съгласно Директива (ЕС) 2019/944 следва да бъдат ясни, ефикасни и прозрачни и да съответстват на изпълнението на съществуващия план за развитие на разпределителната мрежа и на десетгодишния план за развитие на преносната мрежа. Ето защо от държавите членки се очаква да установят и публикуват обективни и недискриминационни критерии и процедури за издаване на разрешения, които отчитат, наред с другото, безопасността и сигурността на електроенергийната система, използването на земята, енергийната ефективност, специфичните характеристики на заявителя за разрешение, намаляването на емисиите, значението на ускореното внедряване на енергийната инфраструктура за постигане на неутралност по отношение на климата и алтернативите на проекта.

(18) Предвид неотложността на изграждането на електроенергийни инфраструктури, от държавите членки се очаква да гарантират, че процедурите за издаване на разрешения отчитат характеристиките на даден проект при оценяване на необходимостта или липсата на такава от извършване на оценки, включително екологични оценки, или провеждане на проучвания, издаване на разрешения или изготвяне на доклади. Компетентните национални органи следва да ограничат оценките и исканията за информация от организаторите до строго необходимото и да избягват дублиране при всеки възможен случай.

(19) За да се повиши предвидимостта и сигурността по отношение на продължителността и разходите на процедурите по издаване на разрешения съгласно Директива (ЕС) 2019/944, исканията за информация и документация от заявителите следва да бъдат конкретни, специфични и ограничени във времето. В тази връзка държавите членки следва да гарантират, че националните органи изискват от заявителите съответната информация за издаване на разрешението в предварително определен срок, считано от датата на получаване на заявлението, и конкретно определят съдържанието и подробностите на всяка изисквана информация или данни. След този период исканията за информация следва да се ограничават до липсваща информация, която е била предварително установена или поискана от органа, или до информация, която не е могла да бъде поискана по-рано, тъй като се отнася до съществена промяна в обстоятелствата, настъпила след подаването на заявлението за издаване на разрешение за проекта.

(20) Като се спазват принципът на субсидиарност, националните компетенции и процедури, в Директива (ЕС) 2019/944 следва да се определи ясен срок за вземане на решение от съответните органи, което да стимулира ефективното определяне и провеждане на процедурите , водещи до внедряването на електроенергийни мрежи. Все пак държавите членки могат да се стремят към съкращаване на процедурите за издаване на разрешения, когато това е възможно, особено по отношение на проекти за обновяване, модернизиране или преоборудване на съществуващата инфраструктура на преносната система и изграждането на нова инфраструктура на разпределителната система, за които може да не се изисква толкова сложна процедура за издаване на разрешения, колкото за нова преносна инфраструктура.

(21) В съответствие с неотложната необходимост от внедряване на електроенергийни мрежи за постигане на енергийните и климатичните цели на Съюза и обвързване на сроковете за процедурите по издаване на разрешения с мерки, които

гарантират тяхната ефективност на практика, държавите членки следва да гарантират, че в юрисдикциите, в които понятието за мълчаливо одобрение съществува съгласно националното законодателство, то се прилага към административни решения, отнасящи се до проекти за електроенергийни мрежи, с изключение на решенията в областта на околната среда. За да се гарантират правата на трети лица на съдебна защита, съответните органи следва да оповестяват публично всички приети решения, включително и тези, които са приети с мълчаливо съгласие.

(22) С цел да се намали сложността, да се повиши ефективността и прозрачността и да се насърчи сътрудничеството между държавите членки следва да бъдат създадени звена за контакт за операторите на електропреносни или електроразпределителни системи, които да насърчават проектите за електропреносни мрежи или други мрежови активи, докато бъде взето решение. Тези звена за контакт ще отговарят за улесняването и насочването на кандидатите през процедурите за издаване на разрешения, свързани с този тип инфраструктура. В духа на опростяването, ако държавата членка счете за целесъобразно и по-ефективно, тя може да концентрира тази отговорност в националните компетентни органи, посочени в член 8 от Регламент (ЕС) 2022/869, тъй като тези органи вече изпълняват такава роля по отношение на издаването на разрешения за инфраструктурни проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес. При обединяването на тези роли държавите членки следва да обърнат специално внимание на това да се гарантира, че звената за контакт разполагат с достатъчно персонал и с необходимите ресурси и капацитет за изпълнение на задачите, за които отговарят.

(23) Поради ролята си за интегриране на активи за енергия от възобновяеми източници, решения за гъвкавост, съхранение на енергия и улесняване на електрификацията като цяло, инфраструктурата на системите за пренос или разпределение на електроенергия е от съществено значение за постигането на неутралност по отношение на климата. С оглед на ключовата роля на инфраструктурата на електроенергийната система за постигане на неутралност по отношение на климата, при необходимите оценки за всеки отделен случай държавите членки следва да приемат, че инфраструктурата на електропреносната или електроразпределителната система, включително захранването от наземната електрическа мрежа в пристанищата, е от по-висш обществен интерес и служи на общественото здраве и безопасност, освен в случаите, свързани с културното наследство, и когато има ясни доказателства, че тези проекти имат значителни неблагоприятни въздействия върху околната среда, които не могат да бъдат смекчени или компенсирани. Инфраструктурата на системите за пренос или разпределение на електроенергия, за която се счита, че е от по-висш обществен интерес в сравнение с интересите, които не са свързани с околната среда, следва да бъде приоритетна и да получава разрешения възможно най-бързо.

(24) С цел ускоряване на внедряването на електроенергийните мрежи е целесъобразно да се уточни как могат да бъдат изпълнени условията за прилагане на конкретни дерогации, предвидени в законодателството на Съюза в областта на околната среда. По-специално при оценката на това дали съществуват задоволителни алтернативни решения на проекта за електроенергийна мрежа обхватът на такава оценка следва да се ограничи до

алтернативни решения, които гарантират постигането на същата цел в същия или подобен срок и които не водят до значително по-високи разходи. При сравняване на срока и разходите за задоволителни алтернативни решения компетентните органи следва да отчитат необходимостта от ускорено и икономически ефективно внедряване на енергията от възобновяеми източници в съответствие с приоритетите, определени в техните интегрирани национални енергийни и климатични планове и актуализациите им, представени съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999. По подобен начин при прилагане на съответната дерогация, предвидена в Директива 92/43/ЕИО, е целесъобразно съответните органи да могат, в някои обосновани случаи, когато може да се докаже по обоснован начин, че съответният план или проект няма да засегне необратимо екологичните процеси, които са от съществено значение за поддържането на структурата и функциите на територията, че цялостната съгласуваност на мрежата „Натура 2000“ не е застрашена, екологичната цялост на обекта е запазена и е гарантирано високо равнище на защита на територииите от мрежата „Натура 2000“, да позволят компенсаторните мерки да се изпълняват успоредно с изпълнението на плана или проекта.

(25) Поради спешността на внедряването на енергийна инфраструктура, важността на рационализирането на процедурите за издаване на разрешения и факта, че екологичните оценки представляват стъпката с най-дълъг срок в процедурите за издаване на разрешения, е важно извършването на такива оценки да се сведе до минимум, без да се застрашава опазването на околната среда. Обновяването, модернизирането или преоборудването на съществуващата инфраструктура на преносната и разпределителната система, както и изграждането на нова инфраструктура на разпределителната система са проекти, които обикновено имат минимално въздействие върху околната среда. Проектите за обновяване, модернизация или преоборудване обикновено са с ограничен мащаб и засягат само част от съществуващите активи, за които вече е направена оценка на въздействието върху околната среда. В резултат на това въздействието на такива проекти често се ограничава до строителните работи, като експлоатацията на актива има същото или дори по-малко въздействие от експлоатацията на проекта, към който е насочен. От друга страна, разпределителните системи, поради по-малкия размер на проектите, по-ниското напрежение на активите и тенденцията да се развиват в застроени райони, по-близо до потребителите, обикновено не оказват значително въздействие върху околната среда. Поради това, за да се ускори внедряването на инфраструктурата на електроенергийната система и да се постигнат целите за неутралност по отношение на климата и енергията от възобновяеми източници, на държавите членки следва да се разреши при определени условия да освобождават по основателни причини проектите, посочени в настоящото съображение, от оценки на въздействието върху околната среда и от съответни оценки, както и от оценка на тяхното въздействие върху опазването на видовете съгласно член 12, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО[17] и член 5 от Директива 2009/147/ЕО[18].

---

17 Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (OB L 206, 22.7.1992 г., стр. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

18 Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (OB L 20, 26.1.2010 г., стр. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

(26) Ползите от внедряването на електроенергийна инфраструктура по отношение на намаляването на емисиите на азот значително надвишават разходите за минималните емисии, които възникват при нейното изграждане. Поради това държавите членки следва да гарантират, че бързото внедряване на електроенергийна инфраструктура по никакъв начин не се ограничава от временните емисии, които възникват в резултат на нейното изграждане.

(27) Планирането на националната преносна мрежа, отразяващо развитието на политиката в областта на климата и енергетиката и свързаните с това промени в потреблението и производството, е от решаващо значение за успеха на електрификацията и енергийния преход като цяло. Съществуващите изисквания по член 51 от Директива (ЕС) 2019/944 обаче се прилагаха само за определени оператори на преносни системи и не предвиждаха достатъчно дълъг период на планиране, за да се отчетат инвестициите за задоволяване на прогнозираните бъдещи нужди. Важно е разширяването на преносната система да обхваща хоризонт от поне петнадесет години и да отчита приоритетното използване на гъвкавост по отношение на неизкопаемите горива, безжични решения и други алтернативи на разширяването на системата, да се основава на съвместен сценарий, разработен с други оператори на системи от различни сектори, и да е съгласувано с централния сценарий в рамките на десетгодишния план за развитие на мрежата на равнище Съюз. За да се гарантира прозрачност и по-добро включване на потребителите на енергийната мрежа, включително секторите на производството, промишлеността, данните и транспорта, в планирането на мрежата, във връзка с член 55 от Директива (ЕС) 2024/1788 се изисква също така провеждане на консултации с тях на ранен етап по време на съвместния процес на разработване на сценарии, за да се даде възможност за инвестиции за задоволяване на прогнозираните бъдещи нужди.

(28) С оглед на измененията в Директиви (ЕС) 2018/2001 и (ЕС) 2019/944, както и на съпътстващите изменения в Регламент (ЕС) 2022/869 Комисията следва да въведе единен подход към процедурите за издаване на разрешения за енергийни проекти. Въпреки че в Директива (ЕС) 2024/1788 се въвеждат мерки за опростяване и рационализиране на административните процедури за издаване на разрешения, е необходимо целенасочено изменение, за да се гарантира хармонизиран подход и да се осигури прилагането на последователна рамка на равнището на Съюза.

(29) Липсата на ресурси в националните органи и ограничената цифровизация на процедурите за издаване на разрешения водят до забавяния в издаването на разрешения за съоръжения за природен газ, съоръжения за производство на водород и инфраструктура за водородни системи. Държавите членки следва да гарантират, че тези органи разполагат с необходимите човешки, финансови и технически ресурси, включително умения, както и с инструменти и системи за цифрово управление, които им дават възможност да вземат решения в сроковете, предвидени в директивата.

(30) За да се повиши предвидимостта и сигурността по отношение на продължителността и разходите на процедурите по издаване на разрешения съгласно Директива (ЕС) 2024/1788, исканията за информация и документация от заявителите следва да бъдат конкретни, специфични и ограничени във времето. В тази връзка държавите членки следва да гарантират, че националните органи изискват от заявителите съответната информация за издаване на разрешението в предварително определен срок, считано от датата на получаване

на заявлението, и конкретно определят съдържанието и подробностите на всяка изисквана информация или данни. След този период исканията за информация следва да се ограничават до липсваща информация, която е била предварително установена или поискана от органа, или до информация, която не е могла да бъде поискана по-рано, тъй като се отнася до съществена промяна в обстоятелствата, настъпила след подаването на заявлението за издаване на разрешение за проекта.

(31) По отношение на процедурите за одобрение съгласно Директива (ЕС) 2024/1788, в съответствие с важността на осигуряването на бързо внедряване на водородни съоръжения и инфраструктура за водородни системи и спазването на сроковете, установени в посочената директива, държавите членки следва да гарантират, че в юрисдикциите, в които понятието за мълчаливо одобрение съществува в националното законодателство, то се прилага за административни решения, отнасящи се до такива проекти, с изключение на решенията в областта на околната среда. За да се гарантират правата на трети лица на съдебна защита, съответните органи следва да оповестяват публично всички приети решения, включително тези, които са приети с мълчаливо одобрение.

(32) В духа на опростяването държавите членки могат да счетат за целесъобразно и по-ефективно да централизират ролята на единното звено за контакт съгласно задължението по Директива (ЕС) 2024/1788 в националните компетентни органи, посочени в член 8 от Регламент (ЕС) 2022/869, тъй като тези органи вече изпълняват такава роля по отношение на процедурите за издаване на разрешения за инфраструктурни проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес. При обединяването на тези роли държавите членки следва да обърнат специално внимание на това да се гарантира, че звената за контакт разполагат с достатъчно персонал и с необходимите ресурси и капацитет за изпълнение на задачите, за които отговарят.

(33) С цел повишаване на ефективността държавите членки следва да осигурят налични цифрови платформи, които да улеснят управлението на издаването на разрешения,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения на Директива (ЕС) 2018/2001

Директива (ЕС) 2018/2001 се изменя, както следва:

1) в член 2 във втория параграф се вмъкват следните точки 10а)—10е):

„10б) „самостоятелно съоръжение за съхранение на енергия“ означава съоръжение за съхранение на енергия, което не е комбинирано със съоръжение за производство на енергия;

10в) „зарядна станция“ означава зарядна станция съгласно определението в член 2, точка 52 от Регламент (ЕС) 2023/1804;

10г) „хибридизация“ означава преобразуването на централа за енергия от възобновяеми източници, която не е хибридна централа, в хибридна централа зад същата точка на свързване;

10д) „хибридна централа“ означава централа за енергия от възобновяеми източници, която комбинира няколко технологии за енергия от възобновяеми източници или която комбинира една или повече технологии за енергия от възобновяеми източници със съхранение на енергия;

10е) „процедура за издаване на разрешение за свързване към електроенергийната мрежа“ означава процедурата от подаването на пълното заявление за свързване към електроенергийната мрежа от разработчика на проекта до вземането на решение от оператора на системата за това дали проектът може да бъде свързан към електроенергийната мрежа;“

2) в член 15в се добавя следният параграф 6:

„6. Държавите членки се стремят да не определят големи зони, в които инсталирането на централи за енергия от възобновяеми източници и свързаната с тях инфраструктура е ограничено по закон или де факто поради екологични причини, включително с цел опазване на ландшафта, освен ако могат да докажат, че тези видове централи и свързаната с тях инфраструктура биха довели до необратими щети в зоната, които не могат да бъдат смекчени или компенсирани по време на екологичната оценка съгласно Директива 2011/92/ЕС и, когато е приложимо, съответната оценка съгласно член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО“;

3) в член 15г се добавят следните параграфи 3 и 4:

„3. Държавите членки приемат мерки, за да гарантират, че част от ползите от проектите за енергия от възобновяеми източници с инсталирана мощност над 10 MW се прехвърлят пряко или непряко на местните граждани и общности, намиращи се в близост до тези проекти.

4. Държавите членки определят и финансират независим посредник, който да насърчава диалога между разработчика на проекта и широката общественост по отношение на проекти за енергия от възобновяеми източници с инсталирана мощност над 10 MW. Посредникът се намесва само по искане на някоя от съответните страни и:

а) улеснява обществените консултации, когато е необходимо, включително ранни консултации по време на фазата преди подаване на заявлението за разрешение;

б) се ангажира да намери решения на евентуалните опасения, изразени от местните общности.

в) осигурява подкрепа и прозрачност при избора на вида мярка за поделяне на ползите, когато е уместно.

Държавите членки могат да определят такса, която се заплаща от разработчиците на проекти, за да се финансират услугите на посредника.“;

4) член 16 се изменя, както следва:

а) в параграф 3 се заличава следното изречение:

„Заявителите имат право да представят съответните документи в цифров формат.“

б) добавя се следният параграф 3а:

„3а. Държавите членки създават единен цифров портал на национално равнище за всички стъпки от процедурите за издаване на разрешения за проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, съхранението и енергийните мрежи.

Заявителите подават заявления за разрешение и всички необходими документи за процедурата по издаване на разрешение само през единния цифров портал. Единният цифров портал разпределя автоматично заявленията за издаване на разрешения към компетентните органи, които обработват съответните заявления и документи в електронен формат и взаимодействат пряко със заявителите в единния цифров портал.

Единният цифров портал включва функции, които дават възможност на заявителя да бъде информиран за всички стъпки от процедурата по издаване на разрешение, за статуса на процедурата и за решенията на компетентните органи, както и да проверява спазването на сроковете за издаване на разрешение, определени в настоящата директива. Единният цифров портал осигурява достъп до съответните данни и решения в областта на околната среда и геологията, които са налични в единния цифров портал, базиран на географска информационна система**,** посочена в член 10, параграф 3 от Регламент [xxxxx] на Европейския парламент и на Съвета.

В единия цифров портал се публикуват годишни статистически данни относно продължителността на процедурите за издаване на разрешения, като се посочват ясно различните стъпки на процедурата за издаване на разрешения и тяхната продължителност. Тези данни са обществено достъпни.

Единното звено или звена за контакт, посочени в параграф 3, имат достъп до всички съответни данни и информация, налични в портала, за да изпълняват своите задължения.

5) член 16б се изменя, както следва:

а) В параграф 2 се заличава следното изречение:

„Когато в конкретен проект за енергия от възобновяеми източници са предприети мерки, необходими за смекчаване на последиците, случаите на смърт или обезпокояване на видове, защитени съгласно член 12, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО и член 5 от Директива 2009/147/ЕО, не се считат за преднамерено предизвикани“

б) добавя се следният параграф 3:

„3. В процедурата за издаване на разрешения, посочена в параграфи 1 и 2, втора алинея, държавите членки гарантират, че липсата на отговор от страна на съответните компетентни органи или субекти в рамките на установения срок води до конкретни стъпки, които се считат за одобрени, с изключение на решенията, свързани с околната среда, и разрешенията за свързване към енергийната мрежа, или когато принципът на мълчаливо административно одобрение не съществува в националната правна система на съответната държава членка. Всички решения се оповестяват публично, включително окончателните решения, взети с мълчаливо одобрение.“;

6) член 16в се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заличава;

б) вмъква се следният параграф 2б:

„2б. Държавите членки гарантират, че промяна в статута на земята, върху която е разположена инсталация за енергия от възобновяеми източници, не възпрепятства нейното преоборудване.“;

в) добавя се следният параграф 4:

„4. Когато преоборудването на инсталации за вятърна енергия увеличава общата мощност на инсталацията, без да се използва допълнителна земна площ, и когато е в съответствие с приложимите мерки за смекчаване на въздействието върху околната среда, установени за първоначалната инсталация за вятърна енергия, проектът се освобождава от всички приложими изисквания за провеждане на процес на скрининг съгласно член 16а, параграф 4, за да се определи дали по отношение на проекта се изисква оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 4, параграф 2 от Директива 2011/92/ЕС или член 5 от Регламент [xxxxx] на Европейския парламент и на Съвета, или за извършване на оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 4, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС.“;

7) член 16г се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите членки гарантират, че продължителността на посочената в член 16, параграф 1 процедура за издаване на разрешения за инсталирането на оборудване за слънчева енергия и на съвместно разположени съоръжения за акумулиране на енергия с обща инсталирана мощност над 100 kW в съществуващи или бъдещи изкуствени конструкции, с изключение на изкуствени водни площи, не надхвърля три месеца, при условие че основното предназначение на тези изкуствени конструкции не е производството на слънчева енергия или съхранението на енергия. Чрез дерогация от член 4, параграф 2 от Директива 2011/92/ЕС и от приложение II, точка 3, букви а) и б), прилагани самостоятелно или във връзка с точка 13, буква а) от същата директива, инсталирането на оборудване за слънчева енергия и на съвместно разположени съоръжения за акумулиране на енергия, посочени в параграфи 1 и 2 от същия член, се освобождава от изискването за извършване на специална оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 2, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС, ако това изискване е приложимо.“

б) параграф 2 се заменя със следното:

„Държавите членки не изискват административни разрешения, включително по отношение на екологичните аспекти, с изключение на разрешенията за свързване към електроенергийната мрежа, за инсталиране на съоръжения за слънчева енергия и за съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия с обща инсталирана мощност от 100 kW или по-малко. Без да се нарушава параграф 1, държавите членки ограничават прилагането на настоящия параграф в зоните по „Натура 2000“ и в други зони, които са обект на национални схеми за защита, както и в защитени зони на културното или историческото наследство“;

в) добавят се следните параграфи 3 и 4:

„3. Държавите членки могат да изключат определени зони от прилагането на параграфи 1 и 2 с цел опазване на културното или историческото наследство, интересите на националната отбрана или по причини, свързани с безопасността или със сигурността на енергийната мрежа.

4. Държавите членки премахват регулаторните и нерегулаторните пречки, които засягат инсталирането на минисистеми за зареждане от слънчева енергия с мощност до 800 W във и върху сгради.“;

8) член 16е се изменя, както следва:

а) последните две изречения се заличават;

б) добавя се следният абзац:

„До постигането на неутралност по отношение на климата държавите членки гарантират, че в рамките на процедурата по издаване на разрешения се счита, че планирането, строителството и експлоатацията на съоръжения и инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници, както и тяхното свързване към енергийната мрежа, самата свързана енергийна мрежа, съоръженията за съхранение и зарядните станции са от по-висш обществен интерес и в такъв случай им се дава приоритет при балансиране на законните интереси, различни от посочените в първия параграф. Държавите членки могат да изключат прилагането на тази презумпция с цел опазване на културното наследство въз основа на правни критерии, за да се гарантира хармонизирано прилагане.“;

9) вмъкват се следните членове 16ж—16к:

„Член 16ж

Липса на алтернативни или задоволителни решения и прилагане на компенсаторни мерки съгласно член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО

1. Когато се преценява дали съществуват задоволителни алтернативни решения за проекти на централи за енергия от възобновяеми източници, за свързването на такива централи към енергийната мрежа, самата енергийна мрежа и съоръженията за съхранение за целите на член 6, параграф 4 и член 16, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО, член 4, параграф 7, буква г) от Директива 2000/60/ЕО и член 9, параграф 1 от Директива 2009/147/ЕО, условието за липса на задоволителни алтернативи е изпълнено, ако няма задоволителни алтернативни решения, които да могат да постигнат същата цел на въпросния проект по отношение на развитието на същия капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници чрез същата енергийна технология в същия или подобен период от време и без това да води до значително по-високи разходи.

2. При изпълнението на компенсаторни мерки за проекти за централи за производство на енергия от възобновяеми източници, свързването на такива централи с енергийната мрежа, самата енергийна мрежа и съоръженията за съхранение за целите на член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО държавите членки могат в обосновани случаи и когато може да се докаже по разумен начин, че планът или проектът няма да засегне необратимо екологичните процеси, които са от съществено значение за поддържането на структурата и функциите на територията, и няма да компрометира цялостната съгласуваност

на мрежата „Натура 2000“, преди да бъдат въведени компенсаторни мерки, да позволят такива компенсаторни мерки да се изпълняват успоредно с изпълнението на проекта. Държавите членки дават възможност посочените компенсаторни мерки да бъдат адаптирани с течение на времето в съответствие с принципа на предпазливостта, в зависимост от това дали се очаква да възникнат значителни отрицателни последици в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план.

Член 16з

Процедура за издаване на разрешения за самостоятелни съоръжения за съхранение на енергия, различни от съоръжения за съхранение на водород

1. Процедурата за издаване на разрешения за самостоятелни съоръжения за съхранение на енергия, различни от съоръженията за съхранение на водород, обхваща всички съответни административни разрешения за изграждане, преоборудване и експлоатация на самостоятелни съоръжения за съхранение, включително разрешения за свързване към енергийната мрежа и, когато е необходимо, екологични оценки и разрешения. Процедурата за издаване на разрешения включва всички административни етапи от потвърждаването на пълнотата на заявлението за разрешение до уведомяването за окончателното решение относно резултата от процедурата за издаване на разрешения от съответния компетентен орган или органи. В срок от 30 дни след получаване на заявление за разрешение компетентният орган потвърждава пълнотата на заявлението или, ако заявителят не е изпратил цялата информация, необходима за обработката на заявлението, изисква от заявителя да подаде пълно заявление без неоправдано забавяне. Датата на потвърждаване на пълнотата на заявлението от компетентния орган се счита за начална дата на процедурата за издаване на разрешение.

2. Държавите членки не изискват административни разрешения, включително екологични, с изключение на разрешения за свързване към енергийната мрежа, за инсталирането на самостоятелни съоръжения за съхранение, различни от съоръжения за съхранение на водород, с обща инсталирана мощност от 100 kW или по-малко. Чрез дерогация от член 2, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС инсталирането на такова оборудване за съхранение се освобождава от приложимото изискване по член 2, параграф 1 от посочената директива за извършване на оценка на въздействието върху околната среда. Държавите членки ограничават прилагането на настоящата алинея в зоните по „Натура 2000“ и в други зони, които са обект на национални схеми за защита, както и в защитени зони на културното или историческото наследство.

3. Държавите членки гарантират, че процедурите за издаване на разрешения, включително разрешения за свързване към енергийната мрежа и, когато е необходимо, екологичните оценки, не надвишават шест месеца за самостоятелни съоръжения за съхранение на енергия, различни от съоръженията за съхранение на водород, с обща инсталирана мощност над 100 kW. В случай на проекти за производство на енергия от възобновяеми източници в морето обаче процедурата за издаване на разрешения не надвишава две години.

Член 16и

Процедура за издаване на разрешения за зарядни станции

1. Процедурата за издаване на разрешения за зарядни станции обхваща всички съответни административни разрешения за изграждане, преоборудване и експлоатация на зарядни станции, включително разрешения за свързване към енергийната мрежа и, когато е необходимо, екологични оценки и разрешения. Процедурата за издаване на разрешения включва всички административни етапи от потвърждаването на пълнотата на заявлението за разрешение до уведомяването за окончателното решение относно резултата от процедурата за издаване на разрешения от съответния компетентен орган или органи. В срок от 30 дни след получаване на заявление за разрешение компетентният орган потвърждава пълнотата на заявлението или, ако заявителят не е изпратил цялата информация, необходима за обработката на заявлението, изисква от заявителя да подаде пълно заявление без неоправдано забавяне. Датата на потвърждаване на пълнотата на заявлението от компетентния орган се счита за начална дата на процедурата за издаване на разрешение.

2. Държавите членки не изискват административни разрешения, включително по отношение на екологичните аспекти, с изключение на разрешенията за свързване към енергийната мрежа, за инсталирането на зарядни станции с обща инсталирана мощност от 100 kW или по-малко. Чрез дерогация от член 2, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС инсталирането на тези станции се освобождава от изискването, когато е приложимо, по член 2, параграф 1 от посочената директива за извършване на специална оценка на въздействието върху околната среда. Държавите членки ограничават прилагането на настоящата алинея в зоните по „Натура 2000“ и в други зони, които са обект на национални схеми за защита, както и в защитени зони на културното или историческото наследство.

3. Държавите членки гарантират, че процедурите за издаване на разрешения, включително разрешенията за свързване към енергийната мрежа и, когато е необходимо, екологичните оценки, не надвишават шест месеца за зарядни станции с обща инсталирана мощност над 100 kW.

Член 16й

Процедура за издаване на разрешения за хибридизация на централи за енергия от възобновяеми източници

1. Когато хибридизацията на централа за енергия от възобновяеми източници подлежи на процес на скрининг, предвиден в член 16а, параграф 4, на определяне дали за проекта се изисква оценка на въздействието върху околната среда или оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 4 от Директива 2011/92/ЕС, този процес на скрининг, определяне или оценка на въздействието върху околната среда се ограничава до потенциалното въздействие, произтичащо от разширяването в сравнение с първоначалния проект.

2. В случаи на промяна на предназначението на земята, върху която са инсталирани проекти за енергия от възобновяеми източници, държавите членки гарантират, че експлоатацията и хибридизацията на тези проекти за енергия от възобновяеми източници могат да продължат да се осъществяват.“;

10) Член 17 се заменя със следното:

„Член 17

Процедури за издаване на разрешения за свързване към енергийната мрежа

1. Държавите членки гарантират, че процедурите за издаване на разрешение за свързване към енергийната мрежа не надхвърлят:

   а) един месец за оборудването за слънчева енергия и съвместно разположените съоръжения за съхранение на енергия, посочени в член 16г, параграф 2, за самостоятелните съоръжения за съхранение на енергия, посочени в член 16з, параграф 2, и за зарядните станции, посочени в член 16и, параграф 2;

   б) три месеца за инсталирането на оборудването за слънчева енергия и съвместно разположените съоръжения за съхранение на енергия, посочени в член 16г, параграф 1, и за преоборудването или хибридизацията на съществуващи инсталации за енергия от възобновяеми източници, посочени в членове 16в и 16й, освен ако съществуват основателни опасения за безопасността или ако е налице техническа несъвместимост на компонентите на системата, или ако поради размера на увеличаване на мощността е необходимо повече време за извършване на оценката.

2. В сроковете, определени в член 16а, параграф 1, член 16б, параграф 1 и параграф 1 от настоящия член, операторът на системата избира едно от следните действия:

   а) когато има достатъчно мощност и поисканото свързване не засяга стабилността, надеждността и безопасността на енергийната мрежа, приема поисканото свързване към енергийната мрежа и разрешава свързването,

   б) когато мощността на енергийната мрежа е недостатъчна, предлага, когато това е технически възможно, споразумение за гъвкаво свързване в съответствие с член 6а от Директива (ЕС) 2019/944.

3. Когато предложението за споразумение, посочено в параграф 2, буква б), е отхвърлено от разработчика на проекта, операторът на системата, въз основа на обосновани съображения за безопасност или техническа несъвместимост на компонентите на системата, предлага алтернативна точка за свързване към мрежата, алтернативна временна дата за свързване към мрежата или, ако това не е възможно, отхвърля искането за свързване.

4. Когато липсва отговор от оператора на разпределителната система в срока, определен в параграф 1, буква а), се приема, че разрешението за свързване е дадено, при условие че мощността на оборудването за слънчева енергия, съхранението на енергия или зарядните станции не надвишава наличната съществуваща мощност на връзката към разпределителната мрежа.“.

Член 2

Изменения на Директива (ЕС) 2019/944

Директива (ЕС) 2019/944 се изменя, както следва:

1) Член 8 се заменя със следното:

„Член 8

Процедура за издаване на разрешения

1. В случаите, когато за изграждането или експлоатацията на електропреносната или електроразпределителната инфраструктура или свързаното с нея оборудване, или за изграждането на нови производствени мощности се изисква разрешение като лиценз, разрешително, концесия, съгласие или одобрение, държавите членки или определени от тях компетентни органи издават такова разрешение в съответствие с параграфи 2—14. Държавите членки или компетентният орган, определен от тях, могат също така да издадат разрешение на същата основа за доставката на електроенергия и за клиенти на едро.

2. Държавите членки, които прилагат система за издаване на разрешения:

   а) установяват обективни и недискриминационни критерии, както и прозрачни процедури, които да бъдат спазвани от всяко предприятие, което кандидатства да получи разрешение за изграждане и/или експлоатация на нови производствени мощности, както и инфраструктура на система за пренос или разпределение.

   б) оповестяват публично критериите и процедурите за издаване на разрешения;

   в) гарантират, че процедурите за издаване на разрешение по отношение на такива производствени мощности и инфраструктура или свързано с тях оборудване са съобразени със значението на проекта за вътрешните пазари на електроенергия и енергия от възобновяеми източници, когато е целесъобразно;

   г) гарантират, че процедурите за издаване на разрешения отчитат необходимостта или липсата на такава от извършване на оценки в съответствие с Директива 92/43/ЕИО на Съвета[19] и

[19] Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (OB L 206, 22.7.1992 г., стр. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj)

директиви 2000/60/ЕО[20], 2001/42/ЕО[21], 2009/147/ЕО[22], Директива 2011/92/ЕС[23];

д) гарантират, че съществуват специални, опростени и рационализирани процедури за издаване на разрешения за инфраструктура за малки децентрализирани и/или разпределени системи за производство и разпределение, които са съобразени с техния ограничен размер и потенциално въздействие;

е) гарантират, че насоките за тези специални процедури за издаване на разрешения се изготвят и преразглеждат от регулаторните органи или други компетентни национални органи, включително органите за планиране, които могат да препоръчат изменения;

ж) гарантират, че всички решения се оповестяват публично;

з) гарантират, че заявителите се уведомяват за мотивите за отказ на издаването на разрешение, както и че тези мотиви са обективни, недискриминационни, добре обосновани и надлежно подкрепени, и че на заявителите се предоставят процедури за обжалване;

и) гарантират, че компетентните национални органи разполагат с подходящи технически, финансови и човешки ресурси, за да вземат решение относно разрешението в предвидените срокове.

3. Когато държавите членки прилагат система за издаване на разрешения за инфраструктурата на електропреносната или електроразпределителната система, те също:

а) гарантират съгласуваност на системата за издаване на разрешения за инфраструктура на електропреносната и електроразпределителната система с плана за развитие на мрежата за разпределение и с десетгодишния план за развитие на преносната мрежа, приети съгласно членове 32 и 51;

б) гарантират, че процедурите за издаване на разрешения, включително всички съответни процедури на компетентните органи, не надвишават две години, освен когато това е надлежно обосновано поради извънредни обстоятелства, при които те могат да бъдат удължени с до една година;

в) гарантират, че при липсата на отговор от страна на компетентните национални органи или субекти в рамките на установения срок в буква б) конкретните стъпки се считат за одобрени, с изключение на решенията, свързани с околната среда и когато принципът на мълчаливото

---

20 Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj)

21 Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (ОВ L 197, 21.7.2001 г., стр. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

22 Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

23 Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

административно одобрение не съществува в националната правна система на съответната държава членка;

г) гарантират, че публикуването на окончателните решения включва решенията, взети с мълчаливо одобрение след липса на отговор от съответните компетентни органи или субекти;

д) гарантират, че издаването на разрешения за инфраструктура на преносната или разпределителната система се счита за съществено за интегрирането на енергията от възобновяеми източници, както и за постигането на целите в областта на климата и енергетиката и на целта за неутралност по отношение на климата.

4. Държавите членки създават или определят едно или повече звена за контакт за операторите на преносни или разпределителни системи. Тези звена за контакт, при поискване от заявителя и безплатно, предоставят насоки на заявителя и улесняват цялата процедура за издаване на разрешения относно дейностите, посочени в параграф 1, до издаването на окончателното решение от страна на отговорните органи. През целия процес от заявителя не се изисква да взаимодейства с повече от едно звено за контакт.

Звената за контакт може да са същите като националните компетентни органи, посочени в член 8 от Регламент (ЕС) 2022/869, или звената за контакт, посочени в член 16 от Директива (ЕС) 2018/2001.

5. Когато държавите членки прилагат система за издаване на разрешения за инфраструктура на електропреносната или електроразпределителната система, те гарантират, че в случаите, когато в заявленията липсват проучвания, доклади и документация, необходими за процедурата, компетентните национални органи, в сътрудничество с други съответни органи, изискват необходимите материали от разработчика, като посочват обхвата и степента на подробност, в срок от три месеца от подаването на заявлението. В рамките на същия тримесечен срок националният компетентен орган уведомява разработчика дали допусканията по параграф 10 не се отнасят за проекта. След този период нито компетентният орган, нито друг съответен орган може да изисква допълнителна информация, проучвания, доклади или оценки, освен в случаите, когато е настъпила съществена промяна в проекта или в заобикалящата го среда, в резултат на която първоначалните критерии, въз основа на които са били определени допусканията, вече не са уместни. Когато е настъпила такава съществена промяна, националният компетентен орган предоставя на организатора на проекта добре мотивирана обосновка за искането на допълнителна информация.

6. Сроковете, установени в параграф 3 от настоящия член, се прилагат, без да се засягат задълженията съгласно действащото законодателство на Съюза в областта на околната среда и енергетиката, включително Директива (ЕС) 2018/2001, за обжалването по съдебен ред, правните средства за защита и другите производства пред съд или правораздавателен орган, както и за алтернативни механизми за разрешаване на спорове, включително процедури за подаване на жалби, извънсъдебно обжалване и средства за защита, и могат да бъдат удължавани с продължителността на тези процедури.

7. Настоящият член се прилага, без да се засягат членове 7—10 от Регламент (ЕС) 2022/869 и член 15 и членове 15б—17 от Директива (ЕС) 2018/2001.

8. До постигането на неутралност по отношение на климата на равнището на Съюза държавите членки гарантират, че при необходимите оценки за всеки отделен случай в контекста на процедурите за издаване на разрешения планирането, изграждането и експлоатацията на инфраструктурата на преносната или разпределителната система се считат за дейности по-висш обществен интерес, обслужващи общественото здраве и безопасност, когато се търси баланс между законните интереси в отделните случаи за целите на член 6, параграф 4 и член 16, параграф 1, буква в) от Директива 92/43/ЕИО, член 4, параграф 7 от Директива 2000/60/ЕО и член 9, параграф 1, буква а) от Директива 2009/147/ЕО. Държавите членки могат, при надлежно обосновани и специфични обстоятелства, да ограничат прилагането до определени части от своята територия, до определени видове технологии или до проекти с определени технически характеристики.

Държавите членки гарантират, че тези проекти също получават приоритет при балансиране на законни интереси, различни от посочените в настоящия параграф, с изключение на културното наследство, въз основа на правни критерии, за да се гарантира хармонизирано прилагане.

9. До постигането на неутралност по отношение на климата на равнището на Съюза, чрез дерогация от член 2, параграф 1 и член 4, параграфи 1 и 2 от Директива 2011/92/ЕС и приложение I, точка 20, и приложение II, точка 3, буква б) от същата директива, и чрез дерогация от член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО, държавите членки гарантират, че компетентният орган може, при обосновани обстоятелства, включително необходимост от ускорено внедряване на инфраструктура на електроенергийната система за постигане на неутралност по отношение на климата и на целите за енергия от възобновяеми източници, да освободи обновяването, модернизацията или преоборудването на съществуващата инфраструктура на преносната и разпределителната система, при условие че това не води до използване на допълнително пространство и е в съответствие с приложимите мерки за смекчаване на въздействието върху околната среда, установени за първоначалната инсталация, от:

а) оценката на въздействието върху околната среда съгласно член 2, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС;

б) оценка на тяхното въздействие върху зоните от „Натура 2000“ съгласно член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО;

в) оценката на тяхното въздействие върху опазването на видовете съгласно член 12, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО и член 5 от Директива 2009/147/ЕО;

г) скрининга съгласно член 5 от Регламент [xxxxx] на Европейския парламент и на Съвета,

Тези освобождавания не се прилагат за обновяването, модернизирането или преоборудването на съществуваща инфраструктура на преносната и разпределителната система, както и за изграждането на нова инфраструктура на разпределителната система или свързано с нея оборудване, които могат да

имат значително въздействие върху околната среда в друга държава членка, в съответствие с член 7 от Директива 2011/92/ЕС.

Държавите членки ограничават прилагането на настоящия параграф в зоните от „Натура 2000“ и други зони, които са обект на национални схеми за защита, както и в защитени зони на културното или историческото наследство.

10. При обосновани обстоятелства държавите членки могат да прилагат освобожданията, посочени в параграф 9, и по отношение на изграждането на нова разпределителна инфраструктура или свързано с нея оборудване, при условие че съответният проект е преминал скрининг съгласно член 4, параграф 2 от Директива 2011/92/ЕО, в рамките на който компетентният национален орган е установил, че проектът вероятно няма да окаже значително въздействие върху околната среда, по-специално предвид особеностите на зоната, в която се реализира проектът, като например градски и гъсто застроени райони.

Тези освобождавания не се прилагат за изграждането на нова разпределителна инфраструктура или свързано с нея оборудване, които вероятно биха могли да окажат значително въздействие върху околната среда в друга държава членка, в съответствие с член 7 от Директива 2011/92/ЕС.

Когато при скрининга, посочен в първата алинея, се установи вероятно значително въздействие върху околната среда, компетентният орган уведомява разработчика на проекта в срок от 45 дни от подаването на заявлението, че е необходима оценка съгласно букви а), б) и в) от параграф 9.

Държавите членки ограничават прилагането на настоящия параграф в зоните от „Натура 2000“ и други зони, които са обект на национални схеми за защита, както и в защитени зони на културното или историческото наследство.

11. Планирането, изграждането и експлоатацията на инфраструктура на преносната и разпределителната система се счита, че допринасят за дългосрочното намаляване на емисиите на азот и не изискват оценка на емисиите на азот в рамките на оценка, която може да бъде извършена в съответствие с член 6 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета.

12. Оценката на въздействието върху околната среда в съответствие с Директива 2011/92/ЕС и, когато е приложимо, подходяща оценка съгласно Директива 92/43/ЕИО на проект за разширение, обновяване, модернизиране или преоборудване на съществуваща инфраструктура на преносна или разпределителна система се ограничава до оценка на потенциалното въздействие, произтичащо от промените или разширенията в сравнение с първоначалната инфраструктура на преносната или разпределителната система.

13. С цел управление на издаването на разрешения по смисъла на параграф 1 държавите членки осигуряват наличието на цифрови платформи за управление на заявленията, на свързаните с тях процедури и на текущите решения.

Тези платформи осигуряват достъп до съответните данни и решения в областта на околната среда и геологията, които са налични в централизирания онлайн портал, посочен в член 10, параграф 3 от Регламент [xxxxx] на Европейския парламент и на Съвета.“;

2) вмъква се следният член 8а:

„Член 8а

Липса на алтернативни или задоволителни решения и прилагане на компенсаторни мерки съгласно член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО

14. Когато се преценява дали съществуват задоволителни алтернативни решения на проекти за инфраструктура на преносната и разпределителната система и свързано с тях оборудване за целите на член 6, параграф 4 и член 16, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО, член 4, параграф 7, буква г) от Директива 2000/60/ЕО и член 9, параграф 1 от Директива 2009/147/ЕО, условието за липса на задоволителни алтернативи е изпълнено, ако няма задоволителни алтернативни решения, които могат да постигнат същата цел на въпросния проект по отношение на развитието на същата мощност за производство чрез същата технология в рамките на същия или подобен период от време и без това да води до значително по-високи разходи.

15. При прилагането на компенсаторни мерки за проекти за инфраструктура на преносната или разпределителната система и свързаното с тях оборудване за целите на член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО държавите членки могат, в обосновани случаи и когато може да се докаже по разумен начин, че планът или проектът няма да засегне необратимо екологичните процеси, които са от съществено значение за поддържането на структурата и функциите на зоната, и няма да наруши цялостната съгласуваност на мрежата „Натура 2000“ преди въвеждането на компенсаторни мерки, разрешават такива компенсаторни мерки да се изпълнят успоредно с изпълнението на проекта. Държавите членки могат да предвидят посочените компенсаторни мерки да бъдат адаптирани с течение на времето в съответствие с принципа на предпазливостта, в зависимост от това дали се очаква да възникнат значителни отрицателни последици в краткосрочен, средносрочен или дългосрочен план.“;

3) вмъква се следният член 40а:

„Член 40а

Развитие на мрежата и правомощия за вземане на инвестиционни решения

1. Най-малко на всеки две години всички оператори на преносни системи представят на регулаторния орган десетгодишен план за развитие на мрежата, основаващ се на съществуващото и прогнозираното търсене и предлагане, след консултация с всички заинтересовани лица, в съответствие с параграф 2, буква в). Този план за развитие на мрежата съдържа ефикасни мерки с оглед на гарантирането на адекватността на системата и сигурността на доставките. Операторът на преносна система публикува десетгодишния план за развитие на мрежата на своя уебсайт.

   Държавите членки се стремят да осигурят координирани стъпки за планиране на съответните десетгодишни планове за развитие на мрежата за природен газ, водород и електроенергия.

2. По-специално десетгодишният план за развитие на мрежата:

   а) показва на участниците на пазара основната преносна инфраструктура, която трябва да бъде изградена или обновена през следващите десет години и през следващите петнадесет години, като се взема предвид

потенциалът на инвестициите за задоволяване на прогнозираните бъдещи нужди на системата;

б) разглежда приоритетно използването на ресурси за гъвкавост по отношение на неизкопаемите горива съгласно Регламент (ЕС) 2019/943, безжични решения съгласно Регламент (ЕС) [*Регламент за TEN-E, предложен от COM(2025)xxxx*], и други алтернативи на разширяването на системата;

в) се основава на съвместен сценарий, разработван на всеки две години в съответствие с член 55 от Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета[24], който е в съответствие с централния сценарий и с чувствителностите, разработени в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС) [*Регламент за TEN-E, предложен от COM(2025)xxxx*];

г) е в съответствие с интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата и неговите актуализации, отчита състоянието на интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата, представени в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1999, е в съответствие с целите, определени в Директива (ЕС) 2018/2001, следва прилагането на принципа „енергийната ефективност на първо място“ в съответствие с член 27 от Директива (ЕС) 2023/1791 и подкрепя целта за неутралност по отношение на климата, определена в член 2, параграф 1 и член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета[25];

д) съдържа всички инвестиции, за които вече е взето решение, и определя новите инвестиции, които трябва да бъдат направени през следващите три години;

е) предвижда график за всички инвестиционни проекти.

3. Новите инфраструктурни проекти се придружават от обяснение за това как са взети предвид безжичните решения, ресурсите за гъвкавост по отношение на неизкопаемите горива или други алтернативи на разширяването на системата.

4. При изготвянето на десетгодишния план за развитие на мрежата операторът на преносна система взема изцяло под внимание потенциала за използването на оптимизация на потреблението, съоръженията за акумулиране на енергия или други ресурси като алтернативи на разширяването на системата, както и очакваното потребление, търговията с други държави и инвестиционните планове за мрежи в целия Съюз и за регионални мрежи.

5. Регулаторният орган се консултира с всички настоящи или потенциални ползватели на системата относно десетгодишния план за развитие на мрежата по открит и прозрачен начин. От лицата или предприятията, които твърдят, че

---

[24] Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. относно общите правила за вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на Директива (ЕС) 2023/1791 и за отмяна на Директива 2009/73/ЕО (ОВ L, 2024/1788, 15.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj)

[25] Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 („Европейски закон за климата“) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj)

са потенциални ползватели на системата, може да бъде поискано да обосноват твърденията си. Регулаторният орган публикува резултата от процеса на консултации, и по-специално възможните нужди от инвестиции.

6. Регулаторният орган одобрява или изисква изменение на десетгодишния план за развитие на мрежата и проверява дали той обхваща всички инвестиционни нужди, установени по време на процеса на консултации, и дали той е в съответствие с необвързващия десетгодишен план за развитие на мрежата за целия Съюз („план за развитие на мрежата в целия Съюз“), посочен в член 30, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2019/943. Ако възникнат съмнения относно съответствието с плана за развитие на мрежата в целия Съюз, регулаторният орган се консултира с ACER. Регулаторният орган може да поиска от оператора на преносна система да измени своя десетгодишен план за развитие на мрежата.

   Компетентните национални органи проучват дали десетгодишният план за развитие на мрежата е в съответствие с националния план в областта на енергетиката и климата, внесен съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999.

7. Регулаторният орган наблюдава и оценява изпълнението на десетгодишния план за развитие на мрежата.

8. В случай че независимият оператор на система или независимият оператор на преносна система не извърши инвестиция, която съгласно десетгодишния план за развитие на мрежата е следвало да бъде извършена в следващите три години, освен ако за това не са налице наложителни причини извън контрола на този оператор, държавите членки гарантират, че от регулаторния орган се изисква да предприеме поне една от следните мерки, които да гарантират извършването на такава инвестиция, ако все още е подходящо да бъде направена въз основа на най-новия десетгодишен план за развитие на мрежата:

   а) да поиска от оператора на преносна система да изпълни въпросните инвестиции;

   б) да организира за въпросната инвестиция тръжна процедура, открита за всички инвеститори; или

   в) да задължи оператора на преносна система да приеме увеличение на капитала, за да финансира необходимите инвестиции, и да позволи на независими инвеститори участие в капитала.

9. Когато регулаторният орган е упражнил правомощията си по параграф 8, буква б), той може да задължи оператора на преносна система да приеме едно или повече от следните условия:

   а) финансиране от всяка трета страна;

   б) изграждане от всяка трета страна;

   в) изграждане на съответните нови активи самостоятелно;

   г) експлоатация на съответния нов актив самостоятелно.

   Операторът на преносна система предоставя на инвеститорите цялата информация, необходима за осъществяване на инвестицията, свързва нови активи с преносната мрежа и като цяло полага всички усилия да улесни изпълнението на инвестиционния проект.

Съответните финансови договорености подлежат на одобрение от регулаторния орган.

10. Когато регулаторният орган е упражнил правомощията си по параграф 8 съответните тарифни разпоредби обхващат разходите по въпросната инвестиция.“;

4) член 51 се заличава;

5) в член 59, параграф 1 се вмъква следната буква:

„бб) одобряване и искане за изменение на десетгодишните планове за развитие на мрежата, посочени в член 40а.“.

Член 3

Изменения на Директива (ЕС) 2024/1788

Директива (ЕС) 2024/1788 се изменя, както следва:

1) Член 8 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. При обстоятелства, при които се изисква разрешение, като например лиценз, разрешително, концесия, съгласие или одобрение, за изграждането или експлоатацията на съоръжения за природен газ, съоръжения за производство на водород и инфраструктура на система за водород, държавите членки или всеки компетентен орган, определен от тях, разрешават изграждането или експлоатацията на такива съоръжения, инфраструктура, тръбопроводи или свързаното с тях оборудване на своя територия, в съответствие с параграфи 2—11 и параграф 16. Държавите членки или компетентният орган, определен от тях, могат да издават също така разрешение на същата основа за доставката на природен газ и водород и за клиенти на едро.“;

б) вмъкват се следните параграфи 5а—5г:

„5а. Държавите членки гарантират, че когато в заявленията липсват проучвания, доклади и документация, необходими за процедурата, компетентните национални органи, в сътрудничество с други съответни органи, изискват необходимите материали от разработчика, като посочват техния обхват и степен на подробност, в срок от три месеца от подаването на заявлението.

След този период нито компетентният орган, нито друг съответен орган не може да изисква допълнителна информация, проучвания, доклади или оценки, освен в случаите, когато е настъпила съществена промяна в проекта или в заобикалящата среда, в резултат на която първоначалните критерии, на които се основават решенията, вече не са уместни. В такива случаи националният компетентен орган предоставя на организатора на проекта добре мотивирана обосновка за искането на допълнителна информация.

5б. Държавите членки гарантират, че компетентните национални органи разполагат с подходящи технически, финансови и човешки ресурси, за да вземат решение относно разрешението в предвидения в параграф 5 срок.

5в. В процедурата за издаване на разрешения, посочена в параграф 1, относно съоръжения за производство на водород и инфраструктура на водородна система държавите членки гарантират, че при липсата на отговор от страна на съответните компетентни национални органи в посочения в параграф 5 срок конкретните стъпки се считат за одобрени, с изключение на решенията, свързани с околната среда, и когато принципът на мълчаливо административно одобрение не съществува в националната правна система на съответната държава членка.

5г. Всички решения се оповестяват публично, включително окончателните решения, взети с мълчаливо одобрение след липса на отговор от съответните компетентни органи.“;

в) в параграф 8 се добавя следната алинея:

„Звената за контакт може да бъдат същите като националните компетентни органи, посочени в член 8 от Регламент (ЕС) 2022/869, или звената за контакт, посочени в член 16 от Директива (ЕС) 2018/2001.“;

г) добавя се следният параграф 16:

„16. С цел управление на издаването на разрешения по смисъла на параграф 1 от настоящия член държавите членки гарантират наличието на цифрови платформи за управление на заявленията, на свързаните с тях процедури и на текущите решения. Тези платформи осигуряват достъп до съответните данни и решения в областта на околната среда и геологията, които са налични в централизирания онлайн портал, посочен в член 10, параграф 3 от .“.

Член 4

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазване на настоящата директива, не по-късно от [2 години след приемането]. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 5

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в Официален вестник на Европейския съюз.

Член 6

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*

ЗАКОНОДАТЕЛНА ОБОСНОВКА ЗА ФИНАНСОВОТО И ЦИФРОВОТО ОТРАЖЕНИЕ

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА 3
1.1. Наименование на предложението/инициативата 3
1.2. Съответни области на политиката 3
1.3. Цели 3
1.3.1. Общи цели 3
1.3.2. Специфични цели 3
1.3.3. Очаквани резултати и отражение 3
1.3.4. Показатели за изпълнението 3
1.4. Предложението/инициативата е във връзка с: 4
1.5. Мотиви за предложението/инициативата 4
1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата 4
1.5.2. Добавена стойност от участието на ЕС (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на този раздел „добавена стойност от участието на ЕС“ е стойността, която е резултат от действието на равнище ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки. 4
1.5.3. Изводи от подобен опит в миналото 4
1.5.4. Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти 5
1.5.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства 5
1.6. Продължителност на предложението/инициативата и на неговото/нейното финансово отражение 6
1.7. Планирани методи на изпълнение на бюджета 6
2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ 8
2.1. Правила за мониторинг и докладване 8
2.2. Системи за управление и контрол 8
2.2.1. Обосновка на предложените методи на изпълнение на бюджета, механизми за осъществяване на финансирането, начини за плащане и стратегия за контрол .. 8
2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им 8
2.2.3. Приблизителна оценка и обосновка на разходната ефективност на контрола (съотношение между разходите за контрол и стойността на съответните управлявани средства) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване) 8
2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности 9

3. ПРОГНОЗНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА 10
3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове 10
3.2. Прогнозно финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити 12
3.2.1. Обобщение на прогнозното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи 12
3.2.1.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет 12
3.2.1.2. Бюджетни кредити от външни целеви приходи 17
3.2.2. Прогнозен краен продукт, финансиран с бюджетни кредити за оперативни разходи 22
3.2.3. Обобщение на прогнозното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи 24
3.2.3.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет 24
3.2.3.2. Бюджетни кредити от външни целеви приходи 24
3.2.3.3. Общо бюджетни кредити 24
3.2.4. Прогнозни нужди от човешки ресурси 25
3.2.4.1. Финансирани от гласувания бюджет 25
3.2.4.2. Финансирани от външни целеви приходи 26
3.2.4.3. Общо нужди от човешки ресурси 26
3.2.5. Преглед на прогнозното отражение върху инвестициите, свързани с цифрови технологии 28
3.2.6. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка 28
3.2.7. Финансов принос от трети страни 28
3.3. Прогнозно отражение върху приходите 29
4. ЦИФРОВО ИЗМЕРЕНИЕ 29
4.1. Изисквания, свързани с цифрови аспекти 30
4.2. Данни 30
4.3. Цифрови решения 31
4.4. Оценка на оперативната съвместимост 31
4.5. Мерки в подкрепа на цифровото изпълнение 32

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Директива за изменение на директиви (ЕС) 2018/2001, (ЕС) 2019/944, (ЕС) 2024/1788

1.2. Съответни области на политиката

Енергия от възобновяеми източници, енергийна инфраструктура, опазване на околната среда

1.3. Цели

1.3.1. Общи цели

Общата цел е навременното и ефективно развитие на устойчива енергийна инфраструктура, на енергията от възобновяеми източници и гъвкавостта, включително съхранението и зарядните станции, в целия ЕС. Това ще даде възможност на ЕС да постигне своите цели в областта на енергетиката и климата, включително да гарантира достъпни цени на енергията чрез по-добра взаимосвързаност, което ще доведе до сближаване на цените, понижаване на цените на едро на електроенергията и по-малко колебание в цените на електроенергията, както и до ускоряване на връзката между производството и търсенето.

1.3.2. Специфични цели

Специфична цел № 1

Съкращаване и опростяване на процедурите за издаване на разрешения за енергийна инфраструктура, проекти за енергия от възобновяеми източници и съхранение, както и за зарядни станции, което ще доведе до съкращаване на сроковете за получаване на необходимите разрешения, ще направи възможно спазването на съществуващите срокове и ще опрости изискванията за издаване на разрешения.

1.3.3. Очаквани резултати и отражение

Да се посочи въздействието, което предложението/инициативата следва да окаже по отношение на целевите бенефициери/групи.

[…]Икономическо въздействие

Чрез създаването на ясна рамка с конкретни по-кратки срокове и по-опростени процедури за разработване на проекти за ВЕИ, енергийни мрежи, съоръжения за съхранение и зарядни станции предложението ще спомогне за съкращаване на сроковете за реализацията на проектите, което ще доведе до положителни икономически ползи. Това се подкрепя от опита с прилагането на задължителни и незадължителни мерки за ускоряване на издаването на разрешения, въведени с Регламента относно извънредните ситуации. Германия е използвала в широка степен мерките от този регламент, което е довело до значително ускоряване на издаването на разрешения. Очаква се, че преодоляването на забавянията в изпълнението на проектите ще доведе до ползи под формата на общо намаление на цените на едро на електроенергията и повишаване на общото благосъстояние.

Конкурентоспособност

Като цяло, ако Европа успее да съкрати значително процедурите по планиране и издаване на разрешения, освен че ще постигне преки икономически ползи, тя ще може да подобри и конкурентната си позиция спрямо преките си конкуренти, например чрез икономически ефективна електрификация на промишлеността. Това се отнася например за свързването на центрове за данни или гигафабрики, за които свързването към електропреносната мрежа е един от важните фактори, въз основа на които се взема решение за местоположението им.

Цифровизация

Предложението ще изисква от държавите членки да продължат да цифровизират процедурите си за издаване на разрешения чрез интегриране на цифрови инструменти, да създават и постоянно да обновяват платформите с подходящи данни и да повишават квалификацията на персонала си за работа с новите цифрови елементи.

Административна тежест

Мерките по предложението изискват изпълнение от страна на националните и местните органи, по-специално относно: осигуряване от страна на органите, издаващи разрешения, на необходимия персонал, умения и инструменти за обработване на нарастващия брой искания за разрешения, ускоряване на сроковете за издаване на разрешения и опростяване на процедурите за издаване на разрешения за определени проекти и преоборудване, създаване на цифрови платформи и инструменти за процеса на издаване на разрешения и за разработване на схеми за поделяне на ползите от участието на обществеността в проекти за енергия от възобновяеми източници и нови процедури като единни звена за контакт за инфраструктурата за пренос и разпределение на електроенергия като цяло и за станциите за съхранение и зареждане, които не са обхванати от преразгледаната ДЕВИ. Това краткосрочно въздействие върху разходите обаче ще доведе до икономии в резултат на рационализирани, опростени и по-бързи процедури в средносрочен и дългосрочен план.

Социално въздействие

Предложението включва допълнителни мерки за засилване на ранното и ефективно участие на обществеността и насърчаване на обществената подкрепа за проекти за енергия от възобновяеми източници. Мерките включват изрично разпоредби, насочени към увеличаване на участието на обществеността и съответно на социалното приемане на проектите за енергия от възобновяеми източници. Чрез преразглеждане на настоящите мерки за обществено одобрение на проекти за енергия от възобновяеми източници Комисията ще може да оцени възможността за въвеждане на мерки, които носят пряка или непряка полза за потребителите, например схеми за подялба на ползите и създаване на работни места.

Въздействия върху околната среда

Осигуряването на развитието на енергийната инфраструктура, особено на електроенергийните мрежи, е от съществено значение за увеличаване на дела на производството на енергия от възобновяеми източници, интегрирана в енергийния микс, с което се предотвратяват загуби за околната среда в резултат на ограничения. Интегрирането на ВЕИ ще позволи да се ограничи

използването на изкопаеми горива, като се намалят емисиите на парникови газове и така се отстранят двете основни причини за загубата на биологично разнообразие: климатичните промени и замърсяването на въздуха. Предложението включва мерки, които имат за цел по-бързо издаване на разрешения и следователно по-бързо и широко внедряване, което е свързано с използването на повече пространство и по този начин оказва въздействие върху околната среда, но те са разработени така, че да не намаляват равнището на опазване на околната среда.

Съответните въздействия върху естествената и изкуствената среда надхвърлят емисиите на парникови газове и емисиите, които не са свързани с CO2. Тези въздействия зависят в голяма степен от използваната технология, местоположението на активите и състоянието на околната среда, фауната и флората. Тези въздействия обаче са отчетени при разработването на предложените мерки чрез въвеждането на предпазни мерки.

1.3.4. Показатели за изпълнението

Посочване на показателите за мониторинг на напредъка и на постиженията.

Успехът на предложението може да се измери спрямо оперативната цел за „По-кратки и опростени процедури за издаване на разрешения за енергийна инфраструктура, активи за енергия от възобновяеми източници, проекти за съхранение и зарядни станции” и набор от следните показатели:

средната и максималната обща продължителност на процедурите за издаване на разрешения в години;

-годишната честота и средните забавяния в процедурата по издаване на разрешения за проекти от общ и взаимен интерес (в години);

-степента на цифровизация на процедурите за издаване на разрешения — в проценти и брой държави членки, които използват цифрови процедури, платформи за управление на издаването на разрешения и централизирани архиви за съответните данни (в лесно достъпен за заинтересованите страни формат);

-степента на противопоставяне, с което се сблъскват проектите от общ интерес (по-специално броя на писмени възражения при процесите на обществено обсъждане и броя на съдебните производства).

1.4. Предложението/инициативата е във връзка с:

☐ ново действие

☐ ново действие след пилотен проект/подготвително действие[52]

✠ продължаване на съществуващо действие

☐ обединяване или пренасочване на едно или няколко действия към друго/ново действие

[52] Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

Предложението включва мерки за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници, за електропреносни и електроразпределителни мрежи, проекти за съхранение и зарядни станции. Държавите членки ще трябва да приемат нови мерки или да изменят законодателството си, за да транспонират тези правила.

1.5.2. Добавена стойност от участието на ЕС (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на този раздел „добавена стойност от участието на ЕС“ е стойността, която е резултат от действието на равнище ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.

Основания за действие на равнище ЕС (ex-ante)

Постигането на енергийните цели на ЕС без допълнителни действия за внедряване на енергия от възобновяеми източници на равнище ЕС не би било икономически ефективно. Необходим е подход на ЕС, който да предостави подходящи стимули на държавите членки за ускоряване, по координиран начин, на енергийния преход към по-енергийно ефективна енергийна система, основана в голяма степен на енергията от възобновяеми източници. Преразгледаната ДЕВИ вече включва разпоредби относно издаването на разрешения за енергия от възобновяеми източници, съвместно разположени съоръжения за съхранение и свързани енергийни мрежи. Необходими са действия от страна на ЕС за по-нататъшно подобряване на тази регулаторна рамка по координиран начин, като се ускорят процедурите за издаване на разрешения за енергия от възобновяеми източници, съхранение и зарядни станции, за да се осигури съгласуваност между държавите членки и доброто функциониране на Енергийния съюз. Като се вземат предвид различните енергийни политики на държавите членки, действието на равнище ЕС, подкрепено от солидна рамка за управление, е по-вероятно да допринесе за постигане на целта на ЕС в областта на климата и на необходимото по-мащабно внедряване на производството на енергия от възобновяеми източници, в сравнение с действията на национално или местно равнище.

Очаквана генерирана добавена стойност от ЕС (ex-post)

Действията на ЕС в областта на енергията от възобновяеми източници съгласно преразгледаната ДЕВИ и за енергийната инфраструктура съгласно директивите за пазара на електроенергия и газ носят добавена стойност, тъй като са по-ефективни и ефикасни от действията на отделните държави членки, като с това се избягва фрагментирането на действията и се възприема координиран подход към прехода на европейската енергийна система. По този начин се гарантира нетно намаление на емисиите на парникови газове и на замърсяването, опазва се биологичното разнообразие, оползотворяват се възможностите на вътрешния пазар, използват се изцяло предимствата на икономиите от мащаба и технологичното сътрудничество в Европа и се осигурява сигурност за инвеститорите в регулаторна рамка на равнището на ЕС. Чрез действия на

равнището на ЕС в съчетание с действия на равнището на държавите членки могат да бъдат преодолени редица пречки пред публичните и частните инвестиции чрез допълване и подсилване на националните и местните действия.

Целта на предложението не би могла да бъде постигната в същата степен чрез национални мерки, като в същото време се запазва правото на държавите членки да избират своя енергиен микс, ниво на компетентност и да определят подробностите на своите рамки за издаване на разрешения. Предложението предполага подход „отгоре-надолу“, но също така запазва и укрепва компетенциите на национално равнище и затова се счита, че принципът на субсидиарност е спазен.

1.5.3. Изводи от подобен опит в миналото

В доклада за изпълнението, приложен към оценката на въздействието, се анализират поуките от прилагането на рамката за издаване на разрешения, установена на равнище Съюз спрямо регламента на Съвета и преразгледаната Директива за енергията от възобновяеми източници. В доклада за изпълнението се предоставят доказателства за необходимостта от допълнителни подобрения, по-специално по отношение на мерките, включени в регламента на Съвета, които не са били превърнати в постоянни, на участието на обществеността, на цифровизацията и на опростените процедури за екологична оценка.

1.5.4. Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти

Настоящият пакет за европейските електроенергийни мрежи е ключов резултат в рамките на Пакта за чиста промишленост и Плана за действие за енергия на достъпни цени, които са включени в работната програма на Комисията. Инициативата е в допълнение към други инициативи, които имат за цел да създадат по-интегриран европейски енергиен пазар и да намалят енергийните разходи за домакинствата и промишлеността. Енергийната инфраструктура е от решаващо значение и за постигането на предложената климатична цел на ЕС за 2040 г., както и за целта на ЕС за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г.

Предложението на Комисията за новата многогодишна финансова рамка (МФР) за периода 2028—2034 г. подчертава „жизненоважното значение на един истински енергиен съюз“.

1.5.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства

В доклада за оценка на въздействието, придружаващ настоящото предложение, са анализирани различни варианти на политиката за постигане на общите и специфичните цели на инициативата. Предпочитаният вариант на политиката, който се преследва чрез това законодателно предложение, беше счетен за най-ефикасния и икономически ефективен подход

1.6. Продължителност на предложението/инициативата и на неговото/нейното финансово отражение

☐ **ограничена продължителност**

– ☐ в сила от [ДД/ММ]ГГГГ до [ДД/ММ]ГГГГ

– ☐ финансово отражение от ГГГГ до ГГГГ за бюджетните кредити за поети задължения и от ГГГГ до ГГГГ за бюджетните кредити за плащания.

✠ **неограничена продължителност**

– изпълнение с период на започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,

– последван от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Планирани методи на изпълнение на бюджета[53]

✠ **Пряко управление** от Комисията

– ✠ от нейните служби, включително от нейния персонал в делегациите на Съюза;

– ☐ от изпълнителните агенции

☐ **Споделено управление** с държавите членки

☐ **Непряко управление** чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:

– ☐ трети държави или на органите, определени от тях

– ☐ международни организации и техните агенции (да се уточни)

– ☐ Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд

– ☐ органите, посочени в членове 70 и 71 от Финансовия регламент

– ☐ публичноправни органи

– ☐ частноправни организации със задължение за обществена услуга, доколкото тези организации разполагат с подходящи финансови гаранции

– ☐ частноправни организации на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и които разполагат с подходящи финансови гаранции

– ☐ организации или лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на общата външна политика и политика на сигурност съгласно дял V от Договора за Европейския съюз и които са посочени в съответния основен акт

– ☐· субекти, установени в държава членка и уредени от националното частно право или от правото на Съюза, които удовлетворяват съответните секторни условия за възлагане на усвояването на средства или бюджетни гаранции на Съюза, доколкото тези субекти са контролирани от публичноправни органи или от частноправни организации със задължение за обществена услуга и

[53] Подробности във връзка с методите на изпълнение на бюджета и позоваванията на Финансовия регламент може да бъдат намерени на уебсайта BUDGpedia: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

разполагат с подходящи финансови гаранции, които са под формата на солидарна отговорност на контролните органи или еквивалентни финансови гаранции и които за всяко действие могат да покрият максималния размер на подкрепата от Съюза.

Забележки

За настоящото предложение единствената установена бюджетна необходимост е свързана с договора за външна подкрепа за проверките на транспонирането на директивата. С оглед на обичайния график за преговори, приемане и транспониране, такъв договор ще бъде необходим след 2028 г. и следователно след следващата МФР.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Задачите, изпълнявани пряко от ГД „Енергетика“, ще следват годишния цикъл на планиране и мониторинг, както той се прилага в Комисията и изпълнителните агенции, включително докладването на резултатите чрез годишния отчет за дейността на ГД „Енергетика“.

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. Обосновка на предложените методи на изпълнение на бюджета, механизми за осъществяване на финансирането, начини за плащане и стратегия за контрол

Изискване 1:

Използването на външен доставчик на услуги за организиране на материалите и първоначална оценка на мерките е обичайна практика, като се има предвид обемът на мерките и използването на национални езици в мерките, съобщени от държавите членки. Възлагането се извършва чрез процедура за възлагане на обществена поръчка. В този случай възлагането на обществената поръчка ще се осъществи при пряко управление при пълно прилагане на разпоредбите на Финансовия регламент. Стратегията за контрол на обществените поръчки в ГД „Енергетика“ включва конкретни предварителни правни, оперативни и финансови проверки на процедурата за възлагане на обществени поръчки (преглед от консултативния комитет за обществените поръчки и договорите), както и на подписването на договори. Освен това разходите, направени за доставка на стоки и услуги, подлежат на предварителен и, когато е необходимо, последващ и финансов контрол.

2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им

Елементите, управлявани пряко от ГД „Енергетика“, могат да бъдат изложени на обичайните рискове, свързани с процедурите за възлагане на обществени поръчки. Тези рискове се считат за ниски по отношение на законността и редовността на разходите. На корпоративно ниво и на ниво ГД са въведени подходящи и ефективни контролни механизми. По отношение на изпълнението основният риск са погрешните прогнозни оценки на работната натовареност, свързана с настоящото предложение. Този риск трябва да бъде приет и зависи от транспонирането от страна на държавите членки, както и от вътрешната организация на работата и определянето на приоритетите.

2.2.3. Приблизителна оценка и обосновка на разходната ефективност на контрола (съотношение между разходите за контрол и стойността на съответните управлявани средства) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)

Задачите, възложени на ГД „Енергетика“, ще бъдат изпълнени в съответствие с вече съществуващата система за контрол, като се очаква съотношението на разходите за контрол да остане стабилно (5—6 % от управляваните средства въз основа на неотдавнашните действия). Очакваният риск от грешки при плащането и при приключването, в съответствие с оценката на процента на

грешките при процедурите за възлагане на обществени поръчки, се очаква да остане нисък и под прага на същественост от 2 %.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

ГД „Енергетика“ прие преработена стратегия за борба с измамите през 2020 г., а през 2023 г. — преработен план за действие, обхващащ периода 2023—2025 г. В момента ГД „Енергетика“ преразглежда своята стратегия за борба с измамите за периода 2026—2028 г. в съответствие с методиката на ОЛАФ. Тя се основава на стратегията на Комисията за борба с измамите и на специфична оценка на риска, извършвана вътрешно с цел определяне на областите, които са най-уязвими по отношение на измами, вече въведените проверки и действията, необходими за подобряване на капацитета на ГД „Енергетика“ за предотвратяване, разкриване и коригиране на измами.

3. ПРОГНОЗНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

- Съществуващи бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер	Многогод./ едногод[54].	от държави от ЕАСТ[55]	от държави кандидатки и потенциални кандидати[56]	от други трети държави	други целеви приходи
	02.03.02 Механизъм за свързване на Европа — Енергетика	Многогод.	НЕ	НЕ	НЕ	НЕ

54 Многогод. = многогодишни бюджетни кредити / Едногод. = едногодишни бюджетни кредити.

55 ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

56 Държави кандидатки и ако е приложимо — потенциални кандидати от Западните Балкани.

3.2. Прогнозно финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити

3.2.1. Обобщение на прогнозното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи [57]

– ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи

– ✠ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу

3.2.1.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка	Номер	

ГД „Енергетика“ (ENER)			Година 2028	Година 2029	Година 2030	Година 2031	Година 2032	Година 2033	Година 2034	**ОБЩО МФР 2028—2034 г.**
Бюджетни кредити за оперативни разходи										
Бюджетен ред: 02.03.02 Механизъм за свързване на Европа — Енергетика	Поети задължения	(1б)	0,350							**0,350**
	Плащания	(2б)		0,140		0,140	0,070			**0,350**
Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за определени програми[58]										
Бюджетен ред		(3)								**0**
ОБЩО бюджетни кредити	Поети задължения	=1а+1б+3	**0,350**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,350**
за ГД „Енергетика“	Плащания	=2а+2б+3	**0**	**0,140**		**0,140**	**0,070**	**0**	**0**	**0,350**

57 Сумите след 2027 г. са ориентировъчни и не предопределят резултата от текущите преговори по следващата МФР.

58 Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

			Година	Година	Година	Година	Година	Година	Година	**ОБЩО МФР 2028—2034 г.**
			2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	
ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи	Поети задължения	(4)	**0,350**	0	0	0	0	0	0	**0,350**
	Плащания	(5)	0	**0,140**		**0,140**	**0,070**	0	0	**0,350**
ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за специфични програми		6)	0	0	0	0	0	0	0	**0**
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИЯ <2.> от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	=4+6	**0,350**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,350**
	Плащания	=5+6	**0**	**0,140**		**0,140**	**0,070**	**0**	**0**	**0,350**

			Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	**ОБЩО МФР 2028—2034 г.**
• ОБЩО бюджетни кредити за оперативни разходи (всички оперативни функции)	Поети задължения	(4)	**0,350**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,350**
	Плащания	(5)	**0**	**0,140**		**0,140**	**0,070**	**0**	**0**	**0,350**
• ОБЩО бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за специфични програми (всички оперативни функции)		6)	0	0	0	0	0	0	0	**0**
ОБЩО бюджетни	Поети задължения	=4+6	**0,350**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,350**

кредити по функции 1—3 от многогодишната финансова рамка (референтна стойност)	Плащания	=5+6	**0**	**0,140**		**0,140**	**0,070**	**0**	**0**	**0,350**

Функция от многогодишната финансова рамка		4	„Административни разходи“[59]							
ГД <…….>			Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	**ОБЩО МФР 2028—2034 г.**
• Човешки ресурси			0	0	0	0	0	0	0	**0**
• Други административни разходи			0	0	0	0	0	0	0	**0**
ОБЩО ГД <…….>	Бюджетни кредити		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

ГД <…….>	Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	**ОБЩО МФР 2028—2034 г.**
• Човешки ресурси	0	0	0	0	0	0	0	**0**
• Други административни разходи	0	0	0	0	0	0	0	**0**

[59] Необходимите бюджетни кредити следва да се определят, като се използват данните за средните годишни разходи, налични на съответната уебстраница на BUDGpedia.

ОБЩО ГД <…….>	Бюджетни кредити	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИЯ 4 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = Общо плащания)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	**ОБЩО МФР 2028—2034 г.**
ОБЩО бюджетни кредити по ФУНКЦИИ 1—4	Поети задължения	**0,350**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,350**
от многогодишната финансова рамка	Плащания	**0**	**0,140**		**0,140**	**0,070**	**0**	**0**	**0,350**

3.2.2. Очакван резултат, финансиран с бюджетни кредити за оперативни разходи (не се попълва за децентрализираните агенции)

Бюджетни кредити за поети задължения в милиони евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Да се посочат целите и крайните продукти			Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. раздел 1.6)	**ОБЩО**
	КРАЙНИ ПРОДУКТИ							

⇩	Вид[60]	Среден разход	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Общ бр.	Общо разходи
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ № 1[61]...																				
- Краен																				
- Краен																				
- Краен																				
Междинен сбор за специфична цел № 1																				
СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ № 2...																				
- Краен																				
Междинен сбор за специфична цел № 2																				
ОБЩО																				

[60] Крайните продукти са продуктите и услугите, които ще бъдат доставени (например брой финансирани обмени на учащи се, дължина на построените пътища в километри и т.н.).

[61] Описана в раздел 1.3.2. „Специфични цели“

3.2.3. Обобщение на прогнозното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

– ✠ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи

– ☐ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу

3.2.3.1. Бюджетни кредити от гласувания бюджет

ГЛАСУВАНИ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ	Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	**ОБЩО 2028—2034 г.**
ФУНКЦИЯ 4								
Човешки ресурси	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Други административни разходи	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 4	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Извън ФУНКЦИЯ 4								
Човешки ресурси	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Други административни разходи	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 4	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
ОБЩО	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

Бюджетните кредити, необходими за човешки ресурси и други административни разходи, ще бъдат покрити от бюджетни кредити на ГД, които вече са определени за управлението на действието и/или които са преразпределени в рамките на ГД, при необходимост заедно с допълнително отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

3.2.4. Прогнозни нужди от човешки ресурси

– ☒ Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси

– ☐ Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу

3.2.4.1. Финансирани от гласувания бюджет

Прогнозните нужди се посочват в еквиваленти на пълно работно време (ЕПРВ)[62]

ГЛАСУВАНИ БЮДЖЕТНИ КРЕДИТИ	Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**
• Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и срочно наети служители)							
20 01 02 01 (Централа и представителства на Комисията)	0	0	0	0	0	0	0
20 01 02 03 (Делегации на ЕС)	0	0	0	0	0	0	0

62 Посочете под таблицата по-долу колко ЕПРВ в рамките на посочения брой вече са разпределени за управлението на действието и/или могат да бъдат преразпределени в рамките на Вашата ГД и какви са нетните Ви нужди.

(Непреки научни изследвания)		0	0	0	0	0	0	0
(Преки изследвания)		0	0	0	0	0	0	0
Други бюджетни редове (да се посочат)		0	0	0	0	0	0	0
• Външен персонал (в ЕПРВ)								
20 02 01 (ДНП, КНЕ от общия финансов пакет)		0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (ДНП, МП, КНЕ и МЕД в делегациите на ЕС)		0	0	0	0	0	0	0
Ред за административна подкрепа [XX.01.YY.YY]	- в централата	0	0	0	0	0	0	0
	- в делегациите на ЕС	0	0	0	0	0	0	0
(ДНП, КНЕ — Непреки научни изследвания)		0	0	0	0	0	0	0
(ДНП, КНЕ — Преки научни изследвания)		0	0	0	0	0	0	0
Други бюджетни редове (да се посочат) — функция 4		0	0	0	0	0	0	0
Други бюджетни редове (да се посочат) — извън функция 4		0	0	0	0	0	0	0
ОБЩО		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Персонал, необходим за изпълнение на предложението (в ЕПРВ):

	Покрит от наличния понастоящем персонал в службите на Комисията	**Извънреден допълнителен персонал***		
		Финансиран по функция 4 или „Научни изследвания“	**Финансиран от ред ВА**	**Финансиран от такси**
Длъжности в щатното разписание			Неприложимо	
Външен персонал (ДНП, КНЕ, ПНА)				

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят от:

Длъжностни лица и срочно наети служители	
Външен персонал	

3.2.5. Преглед на прогнозното отражение върху инвестициите, свързани с цифрови технологии

Задължително: в таблицата по-долу следва да се включи най-добрата оценка на свързаните с цифровите технологии инвестиции, произтичащи от предложението/инициативата.

По изключение, когато това е необходимо за изпълнението на предложението/инициативата, бюджетните кредити по функция 4 следва да се представят в определения ред.

Бюджетните кредити по функции 1—3 следва да бъдат отразени като „Разходи по политиката за информационни технологии за оперативни програми“. Тези разходи се отнасят до оперативния бюджет, който ще се използва за повторно използване/закупуване/разработване на ИТ платформи/инструменти, пряко свързани с изпълнението на инициативата, и свързаните с тях инвестиции (например лицензи, проучвания, съхранение на данни и др.). Информацията, предоставена в тази таблица, следва да съответства на данните, представени в раздел 4 „Цифрови измерения“.

ОБЩО бюджетни кредити за цифрови и информационни технологии	Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	**ОБЩО МФР 2028—2034 г.**
ФУНКЦИЯ 4								
Разходи за ИТ (институционални)	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 4	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Извън ФУНКЦИЯ 4								
Разходи за информационни технологии, свързани с политиката, по оперативни програми	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 4	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
ОБЩО	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.6. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

Предложението/инициативата:

– ☐ може да се финансира изцяло чрез преразпределяне на средства в рамките на съответната функция от многогодишната финансова рамка (МФР)

– ☐ налага използване на неразпределения марж по съответната функция от МФР и/или използване на специалните инструменти, предвидени в Регламента за МФР

– ☐ налага преразглеждане на МФР

3.2.7. Финансов принос от трети страни

Предложението/инициативата:

– ✠ не предвижда съфинансиране от трети страни

– ☐ предвижда следното съфинансиране от трети страни:

Бюджетни кредити в милиони евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**	Общо
Да се посочи съфинансиращият орган								
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити								

3.3. Прогнозно отражение върху приходите

– ☐ Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.

– ☐ Предложението/инициативата има следното финансово отражение:

– ☐ върху собствените ресурси

– ☐ върху другите приходи

– ☐ моля, отбележете, ако приходите са предназначени за конкретни разходни бюджетни редове

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред:	Налични бюджетни кредити за текущата финансова година	Отражение на предложението/инициативата[63]						
		Година **2028**	Година **2029**	Година **2030**	Година **2031**	Година **2032**	Година **2033**	Година **2034**
Статия …….								

За целевите приходи да се посочат съответните разходни бюджетни редове.

Други забележки (например метод/формула за изчисляване на отражението върху приходите или друга информация).

[63] Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 20 % за разходи по събирането.

4. ЦИФРОВО ИЗМЕРЕНИЕ

4.1. Изисквания, свързани с цифрови аспекти

Изискване 1 (R1): Изискване 1 се отнася до мярката, с която се изисква процедурата за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници, енергийна инфраструктура и съхранение да бъде цифровизирана и централизирана. Компетентният орган или органи на държавите членки трябва да могат да получават заявления за издаване на разрешения и всички съответни документи в цифров формат. Съгласно предложението от държавите членки се изисква да създадат единен цифров портал на национално равнище за всички стъпки от процедурите за издаване на разрешения за проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, съхранението и енергийната мрежа, което ще допринесе за по-унифицирана цифровизация, оперативна съвместимост и прозрачност между различните издаващи разрешения органи в държавите членки и в крайна сметка ще ускори процедурите за издаване на разрешения. Това ще бъде включено в член 16 от ДЕВИ, член 8 от Директивата за пазара на електроенергия (EMD) и член 3 от Директивата за пазара на газ. Това ще бъде в допълнение към задължението на държавите членки всички решения да се издават в лесно достъпен формат. Съответните органи осигуряват достъп до съответните данни и решения в областта на околната среда и геологията, които са налични в централизирания онлайн портал, посочен в член 10, параграф 3 от Регламент [*xxxxx*] на Европейския парламент и на Съвета

Изискване 2(R2): Изискване 3 се отнася до наблюдението и оценката на транспонирането и прилагането на изменящата директива от службите на Комисията. Съобщаването на мерки и обменът на съответни документи между държавите членки и Комисията се осъществява чрез портала THEMIS или по електронната поща. Службите на Комисията не трябва да предприемат допълнителни действия, за да изпълнят това изискване. Освен това с цел подпомагане на транспонирането и прилагането на изменената директива съществуващият онлайн инструмент, създаден за Директива (ЕС) 2023/2413, ще бъде актуализиран.

4.2. Данни

За **изискване 1** са включени всички данни, необходими за издаване на пълно разрешение или разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници, енергийна инфраструктура и съхранение. Това са лични данни, свързани с кандидата, независимо дали той е физическо или юридическо лице, характеристиките на проектите и всички необходими подкрепящи документи. Въз основа на централизирането на процедурата Комисията е наложила и задължение порталът да дава възможност за извличане на статистически данни за процедурите по издаване на разрешения, по-специално по отношение на средните срокове, забавяния и т.н. Въведено е общо задължение за спазване на правилата за защита на личните данни, когато те са приложими.

За **изискване 2** данните, споделени за транспонирането на директивата, са предимно законодателни актове, които са публични, и писма до и от Комисията, които са поверителни.

4.3. Цифрови решения

За **изискване 1**: Цифровизацията и централизацията на процедурите за издаване на разрешения за проекти в областта на енергията от възобновяеми източници, енергийната инфраструктура и съхранението на енергия ще бъдат улеснени от цифровото решение на цифрова платформа или портал, които държавите членки ще бъдат задължени да създадат. По този начин държавите членки ще управляват процесите по издаване на разрешения (текущи решения за издаване на разрешения и издадени решения). Чрез централизирането на тези данни се очаква да се опростят процедурите и да се предотврати дублирането на едни и същи данни в различни платформи. В съображенията Комисията приканва настойчиво порталът да разполага с функции, включително на основата на изкуствен интелект, които дават възможност на единното звено за контакт, на други органи и на заявителите да проверяват статуса на заявлението и къде има забавяния, както и дали се спазват сроковете за издаване на разрешения. Освен това той следва да дава възможност за извличане на статистически данни, за да се проверява общият напредък на процедурите за издаване на разрешения в държавите членки. Порталът следва да улеснява задълженията на единното звено за контакт, което следва да има достъп до всички съответни данни и информация. И накрая, достъпът до централизирания онлайн портал, посочен в член 10, параграф 3 от Регламент [*xxxxx*] на Европейския парламент и на Съвета, който ще рационализира процедурите за събиране на данни и екологична оценка, приложими за проекти за енергия от възобновяеми източници, проекти за инфраструктура за пренос и разпределение на електроенергия, проекти за съхранение на енергия и зарядни станции, ще повиши сигурността както за разработчиците, така и за органите.

За изискване 2: Цифровите инструменти вече са налице и не са необходими допълнителни действия.

4.4. Оценка на оперативната съвместимост

Изискване 1 не изисква взаимодействие през границите на държавите членки, между субектите на ЕС или между субектите на ЕС и органите на публичния сектор. Това също така не оказва влияние върху трансграничната оперативна съвместимост, тъй като данните са от значение за процедурите за вземане на решения на национално равнище, а не на равнище ЕС. Независимо от това, може да се очаква сътрудничество по трансгранични проекти, поради което държавите членки се приканват да обмислят използването на формат на данни, който ще бъде оперативно съвместим, лесно достъпен и удобен за споделяне. Все пак беше разгледана възможността за централно определена структура на данните , но тя беше отхвърлена, тъй като поради предимно националния характер на по-голяма част от процедурите по издаване на разрешения във всяка държава членка и различните системи за издаване на разрешения, е логично действителното решение относно формата за изпълнение да се остави на държавите членки, които могат да решат какво е най-подходящо за тяхната система и новата цифрова платформа, която ще създадат.

- Обществените услуги, които са засегнати от тези предложения, биха били всички органи във всяка държава членка, които участват в издаването на разрешения за енергийни активи, например:
- Министерство на енергетиката и/или агенции

- Регионална/местна администрация
- Органи по околната среда
- Административни органи или структури, отговорни за даване на становище или одобрение на проекти, засягащи териториалното устройство и обектите на културното наследство

Платформата THEMIS, използвана **за изискване 2**, вече е оперативно съвместима, тъй като изисква взаимодействие между субектите на ЕС и органите на публичния сектор посредством техните мрежови и информационни системи

4.5. Мерки в подкрепа на цифровото изпълнение

За **изискване 1** Комисията проучва различни съществуващи решения за издаване на разрешения в областта на цифровите технологии и изкуствения интелект, които могат да бъдат адаптирани и съобразени с националния и регионалния контекст, с цел да се подпомогнат държавите членки да споделят най-добрите практики в предстоящите експертни групи по издаване на разрешения и други форуми. Освен това се предвижда подкрепа под формата на техническа помощ и изграждане на капацитет за подпомагане на цифровото внедряване, включително евентуално чрез инструмента за техническа подкрепа, Механизма за възстановяване и устойчивост и използването на регионални фондове.

За **изискване 2** такива мерки не са необходими.